

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce na téma:

**Analýza úrovně bydlení jako jednoho z indikátorů
životní úrovně obyvatelstva**

Vypracovala: Bc. Kristina Sokolová

Vedoucí práce: Prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

© 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza úrovně bydlení jako jednoho z indikátorů životní úrovně obyvatelstva“ vypracovala samostatně. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Praze dne

Bc. Kristina Sokolová

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce prof. Ing. Libuši Svatošové, CSc. za její odborné vedení a cenné připomínky během celé doby zpracování diplomové práce.

**Analýza úrovně bydlení jako jednoho z indikátorů životní
úrovně obyvatelstva**

**Analysis of the level of housing as an indicator of
population's level of living**

SOUHRN

Diplomová práce je zaměřena na analýzu úrovně bydlení, které uspokojuje jednu ze základních lidských potřeb. V teoretické části práce jsou objasněny pojmy související s tématem, definice životní úrovně a úrovně bydlení a metodika sběru dat použitých v další části práce.

V praktické části je hodnocen vývoj parametrů potřebných pro objektivní měření úrovně bydlení a následně popsány a srovnány subjektivní názory domácností České republiky, které jsou rozčleněné dle krajů. Je zde také provedena prognóza rostoucích vydání na spotřebu domácností do roku 2012.

Klíčová slova:

Životní úroveň, úroveň bydlení, vybavení domácností, příjmy a výdaje domácností.

SUMMARY:

Master thesis is focused on analysis of housing level that meet one of the basic human needs. In theoretical part, definitions connected with the topic are described as well as definitions of level of living and housing, and methodology of data collection used in the next part of the thesis.

In practical part, development of parameters needed for objective measurement of housing level is evaluated. Consequently, subjective opinions of households in Czech Republic are described and compared. Households are divided according to regions. Prognosis of increasing outcome for household expenditures are made for year 2012.

Keywords:

Level of living, housing level, household equipment, income and outcome of households.

OBSAH

1.	ÚVOD	9
2.	CÍL PRÁCE A METODIKA	10
2.1	CÍL PRÁCE	10
2.2	METODIKA	10
3.	LITERÁRNÍ REŠERŠE	17
3.1	ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ	17
3.1.1	<i>Definice životní úrovně v sociologickém pojetí</i>	<i>17</i>
3.2	ÚROVEŇ BYDLENÍ	18
3.2.1	<i>Průměrná úroveň bydlení domácností</i>	<i>19</i>
3.2.2	<i>Vybrané faktory ovlivňující cenu bytu</i>	<i>19</i>
3.3	SČÍTÁNÍ LIDU	24
3.3.1	<i>Historie sčítání lidu, domů a bytů</i>	<i>24</i>
3.3.2	<i>Využití získaných dat</i>	<i>25</i>
3.4	ÚZEMNÍ ROZDĚLENÍ ČR	25
4.	VLASTNÍ PRÁCE.....	27
4.1	VYBRANÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VÝVOJ ŽIVOTNÍ ÚROVNĚ	27
4.1.1	<i>Spotřeba domácností.....</i>	<i>27</i>
4.1.2	<i>Peněžní příjmy domácností</i>	<i>29</i>
4.1.3	<i>Peněžní vydání domácností</i>	<i>31</i>
4.2	ANALÝZA SUBJEKTIVNÍHO HODNOCENÍ ÚROVNĚ BYDLENÍ DLE KRAJŮ ČR.....	38
4.2.1	<i>Hlavní město Praha.....</i>	<i>40</i>
4.2.2	<i>Liberecký kraj.....</i>	<i>42</i>
4.2.3	<i>Karlovarský kraj.....</i>	<i>44</i>
4.2.4	<i>Zlínský kraj.....</i>	<i>46</i>
4.2.5	<i>Pardubický kraj.....</i>	<i>48</i>
4.2.6	<i>Královéhradecký kraj.....</i>	<i>50</i>
4.2.7	<i>Olomoucký kraj.....</i>	<i>52</i>
4.2.8	<i>Ústecký kraj.....</i>	<i>54</i>
4.2.9	<i>Moravskoslezský kraj</i>	<i>57</i>
4.2.10	<i>Kraj Vysočina.....</i>	<i>59</i>
4.2.11	<i>Jihomoravský kraj</i>	<i>61</i>
4.2.12	<i>Plzeňský kraj</i>	<i>63</i>
4.2.13	<i>Jihočeský kraj.....</i>	<i>65</i>
4.2.14	<i>Středočeský kraj</i>	<i>67</i>
5.	ZÁVĚR.....	69
6.	SEZNAM POUŽITÝH ZDROJŮ	71
7.	PŘÍLOHY	75
8.	SEZNAMY OBJEKTŮ	78
8.1	SEZNAM GRAFŮ.....	78
8.2	SEZNAM TABULEK.....	79
8.3	SEZNAM OBRÁZKŮ	80

1. ÚVOD

K základním lidským potřebám, které jsou nenahraditelné v každé společnosti, patří také potřeba bydlení. Lidé potřebují jistotu bezpečí, soukromí a také sounáležitost a zařazení do určité společnosti. V současné době se preference potřeb liší nejen v závislosti na kultuře, ale také na fázi, ve které se společnost nachází. Člověk v dnešní době je ochoten vynaložit nemalé finanční prostředky pro uspokojení jeho individuálních potřeb.

Současná situace na trhu s bydlením je ze značné části dána úsilím a možnostmi minulých generací, avšak podobně se o úrovni bydlení budoucích generací rozhoduje již dnes. Lidé si mohou zvolit kvalitu svého bydlení, stejně tak jako lokalitu. Záleží na individuálních potřebách každého jednotlivce či rodiny. Náklady a nároky kladené na bydlení obvykle korespondují s aktuálním stavem sociálního prostředí.

Posuzování úrovně bydlení a životní úrovně je velmi složitou disciplínou. Na jedné straně stojí přesné ukazatele, vyčíslené hodnoty kvantitativní povahy a na straně druhé neméně důležité subjektivní posouzení každého člověka na základě jeho vlastních pocitů a potřeb.

První část práce bude věnována teorii životní úrovně a úrovni bydlení. Bude na tuto problematiku nahlíženo z různých hledisek a budou představeny faktory, které ovlivňují konečné ukazatele. V praktické části diplomové práce budou rozebrány jednotlivé ukazatele životní úrovně a porovnány subjektivní hodnocení obyvatel v jednotlivých krajích České republiky.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Diplomová práce se zabývá hodnocením hlavních ukazatelů charakterizujících životní úroveň obyvatelstva, přičemž hlavní pozornost je věnována analýze ukazatelů charakterizujících úroveň bydlení. Tu lze popsat jedna ukazateli objektivně stanovenými, většinou kvantitativní povahy jako jsou příjmy obyvatelstva, výdaje obyvatelstva, ukazatele bydlení a jednak i pomocí subjektivního hodnocení obyvatelstva, které se provádí v rámci šetření ČSÚ o životních podmínkách.

Cíl práce bude spočívat v řešení dvou okruhů úloh:

- a) Popis základních vývojových tendencí vybraných faktorů ovlivňujících životní úroveň s hlavním důrazem na ukazatele týkající se úrovně bydlení v rámci ČR.
- b) Analýza subjektivních názorů na úroveň bydlení v členění dle krajů ČR.

2.2 Metodika

Pro naplnění stanovených cílů byly pro hodnocení vybrány následující ukazatele:

- Příjmy obyvatelstva a domácností - jsou velmi důležitým ukazatelem životní úrovně obyvatel. Často korelují s vývojem českého hospodářství a jsou jedním z nejsledovanějších ukazatelů. Podíl mezd, bez ostatních osobních nákladů připadajících na jednotlivce, je nazýván hrubá měsíční mzda. Do mezd se zahrnují základní mzdy, platy, příplatky a doplátky, které byly v daném období zaúčtovány k výplatě. Hrubé mzdy jsou tedy platy, či mzdy před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů a další zákonné nebo zaměstnancem dohodnuté srážky.
(1)
- Výdaje a spotřeba obyvatelstva a domácností – Český statistický úřad tento ukazatel sleduje za pomoci statistiky rodinných účtů, kde základní soubor 3 000 domácností je konstruován, tak by jeho složení odpovídalo obecné struktuře v ČR. Statistika rodinných účtů eviduje hospodaření soukromých domácností a poskytuje informace o výši jejich vydání a spotřebě. Informace jsou evidovány do přehledné struktury a jsou uspořádány podle různých

hledisek a vlivu faktorů na strukturu vydání a spotřební zvyklosti domácností. Tyto informace nelze získat žádným jiným způsobem. (2)

Výdaje domácností na konečnou spotřebu jsou pro potřeby této práce děleny na výdaje na potraviny a výdaje na bydlení. Vydání domácností na potraviny pokrývají základní potřebu člověka, kterou je bezesporu přežití. Další a neméně důležitou složkou je pro člověka bydlení, tyto výdaje jsou však dále také děleny na výdaje na samotný nájem a výdaje na paliva a energii.

Ukazatele bydlení

Mezi základní ukazatele bydlení, které byly vybrány v souladu s tématem diplomové práce, patří následující položky:

- Průměrná obytná plocha na byt
- Průměrná obytná plocha na obytnou místnost
- Průměrná obytná plocha na 1 osobu
- Průměrný počet osob na byt
- Průměrný počet osob na obytnou místnost
- Počet obytných místností na byt

Podobně jako položky výdajů a příjmů domácností i ukazatele bydlení jsou součástí charakteristik životní úrovně. Jak bude dále rozebráno v teoretické části této práce, životní úroveň potažmo úroveň bydlení nelze posuzovat ryze z hlediska objektivních ukazatelů. Velmi ceněné jsou tedy také subjektivní názory obyvatel a domácností v ČR. Tyto data jsou výsledkem šetření ČSÚ, který v pravidelných intervalech deseti let, provádí sčítání lidu, domů a bytů. Dotazníkovou metodou jsou monitorovány všechny domácnosti ČR. Výsledkem sčítání lidu, domů a bytů jsou cenné informace, které nelze získat žádným jiným efektivnějším způsobem. Jejich široké využití jim přiděluje ještě větší důležitost, než by se mohlo v počátku zdát. Historie sčítání lidu sahá až do 18. století.

Za pomocí metody analýzy, čili uvádění podstatných informací do souvislostí budou popisovány charakteristiky jednotlivých krajů ČR, kdy v závěru této práce dojde ke komparaci a následné syntéze výsledných dat. Za pomocí metody prosté analogie zde

budou zjišťovány shody znaků mezi jednotlivými objekty zkoumání a následně budou vyvozeny závěry.

S využitím metody popisné statistiky budou nadále také zpřehledněny sesbíraná data, která budou následně popsána a graficky vypracována, což by mělo napomoci k rychlé orientaci v této diplomové práci.

Statistické grafy

Statistické grafy jsou vedle statistických tabulek další důležitou formou zobrazování statistických údajů. Grafické zobrazení dává rychlou a přehlednou představu o tendencích a charakteristických rysech analyzovaných jevů. Grafy se také používají jako účinný popularizující prostředek statistických výsledků. Grafy lze rozdělit do několika různých skupin. V průběhu této práce bude použito hned několik druhů grafických znázornění.

- Spojnicové grafy – rozdělení četností lze graficky znázornit polygonem četností. Vzniká tak, že v pravouhlém souřadném systému spojíme úsečkami body o souřadnicích (x_i, n_i) , kde $i = 1, 2, \dots, k$, a x_i jsou hodnoty znaku, přičemž n_i jim odpovídajícím absolutní četnosti.
- Bodové grafy – jako grafické prostředky používají body umístované v souřadnicové soustavě. Slouží ke znázornění závislosti mezi dvěma kvantitativními znaky, popřípadě ke znázornění časové řady. Vodorovná osa je určena pro vynášení hrubého kvantitativního znaku y_i .
- Výsečové grafy – velmi oblíbenou metodou pro vyjádření struktury variant statistického znaku. Relativní četnosti znaku se znázorňují pomocí výsečí, které získáme rozdělením středového úhlu úměrně k podílu jednotlivých částí zobrazovaného jevu v procentech.

Statistickými jednotkami v této práci budou domácnosti České republiky, členěné dle krajů. Statistickými znaky zde budou především subjektivní hodnocení problémů s bydlením a zatížení domácností související s náklady na bydlení. (3)

V deskriptivní a analytické části této práce bude provedena analýza ČR s použitím následujících prostředků:

Elementární prostředky

Pro charakterizování dynamiky vývoje časových řad, tzn. pro zkoumání rychlosti změn hodnot sledovaného ukazatele v čase, se používají absolutní charakteristiky.

První absolutní diference neboli absolutní přírůstek je možné použít při porovnání jednotlivých členů časové řady. Charakterizuje absolutní přírůstek nebo úbytek zkoumaného ukazatele v určitém okamžiku oproti okamžiku bezprostředně předcházejícímu. První absolutní diferenci lze definovat jako rozdíly sousedních porovnání řady:

$$\Delta_t^1 = y_t - y_{t-1}, t = 2, 3, \dots, n$$

Δ_t^1 první absolutní diference

y_t - hodnota časové řady v čase t

y_{t-1} - hodnota časové řady v předcházející hodnotě y_t

Koeficient růstu patří mezi relativní charakteristiky poklesu nebo růstu, jež jsou bezrozměrnými veličinami. Charakterizují relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, t = 2, 3, \dots, n$$

k_t - koeficient růstu

y_t - hodnota časové řady v čase t

y_{t-1} - hodnota časové řady předcházející hodnotě y_t

Vyjádřený koeficient růstu v procentech lze označit jako tempo růstu.

Průměrný koeficient růstu je nejčastěji definován jako geometrický průměr jednotlivých koeficientů k_t . Průměrný koeficient růstu má smysl počítat jen tehdy, vykazuje – li časová řada v podstatě monotónní vývoj.

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}}$$

k_t – průměrný koeficient růstu za období

y_n – n-tý koeficient růstu

y_1 – první koeficient růstu

Úroveň ukazatelů časové řady je charakterizován pomocí průměrů a jejich způsob výpočtu závisí na typu časové řady. U intervalové časové řady se určuje průměr aritmetický. Jsou-li všechny intervaly stejně dlouhé, určí se prostý aritmetický průměr, při nestejně dlouhých intervalech je nutno počítat vážený aritmetický průměr.

$$\bar{x} = \frac{\sum y_t}{n}$$

Bazický index je počítán za účelem jednoduchého porovnání ukazatelů v čase. Provádí se porovnání hodnot ukazatele vzhledem ke stejnému období (bázi).

$$I_{t/0} = \frac{y_t}{y_0} * 100 [\%]$$

Porovnání hodnot ukazatele vzhledem k období předchozímu zajišťuje výpočet řetězového indexu. Tento index má měnící se základ. Řetězové indexy charakterizují tempo růstu (poklesu) daného ukazatele a bývají označovány i jako koeficienty růstu případně poklesu. (4)

Trendové modely

Obvykle prvním krokem při analýze časových řad je získat rychle orientační představu o procesu, který řada charakterizuje. Mezi základní metody patří také vizuální analýza chování ukazatele, kde je možné využít grafů spolu s určováním elementárních statistických charakteristik. Pomocí vizuálního rozboru grafického záznamu průběhu časové řady můžeme rozpoznat dlouhodobou tendenci v průběhu časové řady, či některé periodicky se opakující změny. Trendem se pak rozumí hlavní tendence dlouhodobého vývoje hodnot analyzovaného ukazatele v čase. (5)

Jedním z nejdůležitějších úkolů analýzy časových řad je popis tendence vývoje analyzované řady. Trendových funkcí existuje velký okruh. Mezi nejznámější prognózy, které jsou používány v praktických aplikacích patří:

- Lienární trend
- Exponenciální trend

- Parabolický trend
- Logistický trend
- Gompertzova křivka

V případě, že zvolená trendová funkce je lineární v parametrech, pak nejpoužívanější metodou odhadu parametrů trendových funkcí je metoda nejmenších čtverců. Mezi výhody této metody patří numerická jednoduchost, minimalizace reziduální složky a také navazuje na některá kritéria výběru vhodného modelu trendu, která jsou založena na součtu čtverců reziduí. Lineární trendová funkce je nejčastěji používanou funkcí, jestliže je cílem alespoň orientačně určit základní směr vývoje analyzované časové řady. Trendovou funkci lze vyjádřit ve tvaru:

$$T_t = \beta_0 + \beta_1 t$$

Kde $t = 1, 2, \dots, n$ je časová proměnná a β_0 a β_1 jsou neznámé parametry. Odhady parametrů se pak značí jako b_0 a b_1 .

$$b_1 = \frac{\sum_{t=1}^n t y_t - t \sum_{t=1}^n y_t}{\sum_{t=1}^n t^2 - n t^2}, b_0 = y - b_1 t$$

Součástí této statistické metody je i grafické znázornění, kdy původními hodnotami lze proložit trendovou přímkou, jež nadále předpovídá vývoj do budoucna. (3)

Adaptivní modely

Adaptivní modely, někdy také označovány za modely s měnlivými parametry, podobně jako klasické modely s konstantními parametry neobjasňují kauzální mechanismus vývoje analyzované proměnné, ale popisují její průběh v čase. Odlišují se však tím, že adaptivní modely nepředpokládají stabilitu analytického tvaru ani strukturálních parametrů v čase a ani spojitost trendové funkce. Základem pro užívání adaptivních metod v procesu předvídání, jsou časové řady, které se vyznačují nepravidelnostmi a zlomy v trendu.

Brownovy modely exponenciálního vyrovnávání

Nejpopulárnější adaptivní metody jsou metody exponenciálního vyrovnávání, které pomocí vhodného systému diskontních vah berou v potaz tzv. stárnutí informací. Odhad trendu je získáván v podobě lineární kombinace všech dosavadních pozorování časové

řady, přičemž váhy dřívějších pozorování exponenciálně klesají. V rámci Brownových modelů lze rozlišit tři základní varianty:

- Jednoduché exponenciální vyrovnávání – lze reálně předpokládat, že v průběhu časové řady existují krátká období, v nichž lze trend považovat za konstantní
- Dvojitě exponenciální vyrovnávání – lze předpokládat, že v krátkých úsecích je možné trendovou složku považovat za lineární
- Trojitě exponenciální vyrovnávání – trend je v krátkých úsecích modelován kvadratickou funkcí (4)

Odhad trendu vyrovnanou hodnotou řady v čase t lze zapsat pomocí vzorce:

$$Y'_t = \alpha Y_t + (1 - \alpha) Y$$

Vhodnost modelu lze posoudit nejlépe pomocí střední absolutní procentuální chyby MAPE (Mean Absolute Percent Error)

$$MAPE = \frac{100}{n} \sum_t \left| \frac{Y_t - Y'_t}{Y} \right|$$

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Životní úroveň

V souladu s tématem mé diplomové práce je nutné nejprve představit a definovat některé související pojmy. Tato kapitola je věnována především definici životní úrovně, na kterou lze nahlížet z různých úhlů.

Pod pojmem životní úroveň si lze představit ledacos. Definice životních úrovní se značně liší, díváme-li se na ni ze sociologického, nebo ekonomického pohledu. V sociologickém pojetí jde hlavně o uspokojování potřeb, zatím co v ekonomickém pojetí se jedná především o snahu dosáhnout objektivních výsledků a to pomocí ekonomických ukazatelů, mezi které patří mimo jiné také výdaje na bydlení.

3.1.1 Definice životní úrovně v sociologickém pojetí

Ze sociologického pohledu v běžném životě neexistuje jedna konkrétní, všeobecně přijatá definice. Každý člověk si pod pojmem životní úroveň představí něco jiného. Nejčastěji a také správně lidé zahrnují nejen množství a kvalitu spotřebovaného zboží a služeb, finanční příjmy, ale také svůj volný čas, který mohou věnovat svým zálibám. (6)

Všeobecně tedy můžeme říci, že kromě hospodářských poměrů sociologové také zahrnují poměry kulturní, právní, politické, sociální a s tím spojené postavení člověka ve společnosti. (7)

V sociologickém pojetí se nejčastěji používá metoda dotazníkového šetření. Vezmeme-li v úvahu, že odpovědi respondentů jsou spíše subjektivními odpověďmi, které mohou, ale nemusí objektivně odrážet realitu.

3.1.1.1 Životní úroveň podle Macmillanova slovníku moderní ekonomie

„Životní úroveň (standard of living) je úroveň materiálního blahobytu jednotlivce nebo domácnosti. V ekonomické analýze se životní úroveň obvykle poměřuje množstvím spotřebovávaných statků a služeb (včetně volného času). Stejná úroveň spotřeby obecně nereprezentuje stejnou životní úroveň domácností, které se nacházejí v odlišných podmínkách – např. velká domácnost musí spotřebovávat více než malá domácnost, pokud obě mají stejnou životní úroveň. Porovnání životních úrovní mezi domácnostmi se často provádí pomocí škál ekvivalence, které umožňují, aby domácnosti dosahovaly stejnou životní úroveň. Tento přístup se však opírá o možnost provádění meziosobního

porovnávání užitku, což je předpoklad obecně odmítaný teoretickou ekonomikou blahobytu“.
(8)

3.1.1.2 Životní úroveň dle encyklopedie Co je co

„Životní úroveň je historicky podmíněný stupeň uspokojování životních, tj. hmotných a duchovních potřeb obyvatelstva, zároveň souhrn životních, existenčních, pracovních a jiných podmínek, za nichž jsou tyto potřeby uspokojovány. Životní úroveň závisí na daných výrobních vztazích a je podmíněna stupněm vývoje výrobních sil. Odráží se v ní stupeň blahobytu obyvatelstva, respektive určité země. Vyjadřuje se soustavou kvantitativních a kvalitativních ukazatelů. Životní úroveň je v základě sociálně ekonomickou kategorií, nelze ji však redukovat na čistě ekonomické faktory, nelze ji přiměřeně vyjádřit například vztahem mezi výší příjmu a tzv. spotřebním kolem. Do životní úrovně se zahrnuje úroveň výživy, odívání, bydlení, vzdělání a kultury, zdravotní a sociální péče, ale též podmínky vzdělání, pracovní i mimopracovní podmínky, jako stupeň zaměstnanosti, délka pracovní doby i dovolených, volný čas, bezpečnost a hygiena práce, kultura práce ap. Stále většího významu nabývají ty složky životní úrovně, které souvisí s potřebou zachovat a zlepšit podmínky života na zemi vůbec, čelit tzv. ekologické krizi, zejména znečištění ovzduší a vod, chránit přírodu, ale také boj za odvrácení válečných katastrof. Životní úroveň je historicky determinována“.
(9)

3.2 Úroveň bydlení

Každý člověk má základní potřeby a bydlení je zařazeno mezi ty základní. Člověk potřebuje přístřeší a pocit bezpečí, a nejen to, potřebuje také soukromí, případně si přeje žít v určitém místě, je ochoten vynaložit nemalé prostředky na to, aby svoji potřebu uspokojil.
(10) Jako příklad lze uvést obyvatelé vesnic, které každým rokem trpí povodněmi, které ničí majetek těchto občanů, ale přesto většina odmítne možnost odchodu do jiného města, vesnice či kraje, ale jsou věrni místu, kde prožili značnou část svého života a mají s ním nějakou spojitost. Tyto funkce bydlení lze nalézt v každé společnosti. Avšak pořadí jejich důležitosti, se různí nejen podle kultury dané společnosti, ale i podle fáze, v níž se společnost nachází, např. podle rozsahu diferenciací a integrace společnosti. (10)

Úroveň bydlení ve značné míře závisí na subjektivním posouzení. V části vlastní práce se budu zabývat subjektivními názory občanů ČR na jejich úroveň bydlení.

3.2.1 Průměrná úroveň bydlení domácností

Pro hodnocení průměrné úrovně bydlení se nejčastěji užívají ukazatele „průměrná obytná plocha na byt, nebo průměrný počet osob na byt. (11)

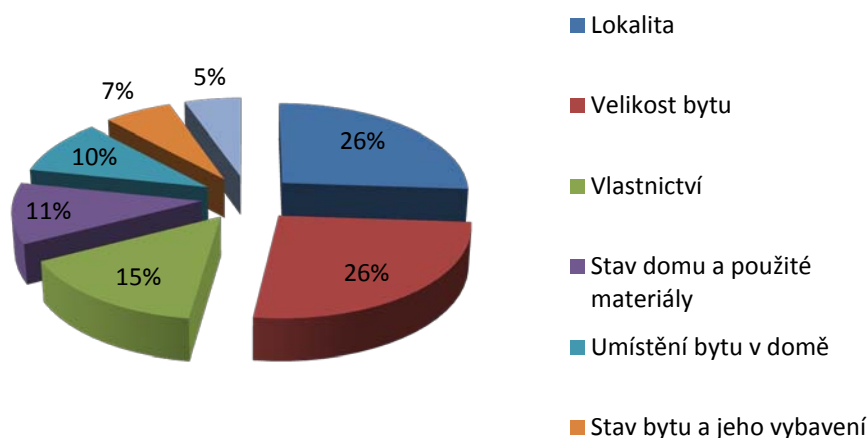
Úroveň bydlení cenzových domácností patří k důležitým údajům získaným ze sčítání lidu domů a bytů. Nejlépe lze srovnávat průměrnou úroveň bydlení domácností v bytech, kde bydlí jen jedna domácnost. Při posledním sčítání lidu, domů a bytů bydlelo nejvíce jednotlivců v bytech se dvěma místnostmi, konkrétně 37,4 %. Téměř jedna třetina jednotlivců bydlela v bytech s jednou obytnou místností. Více než jedna třetina pak bydlela v bytě se třemi místnostmi. V bytech s více místnostmi bydlelo zhruba 7 % jednotlivců. Obvykle z toho důvodu, že bydlelo v prostorách sloužících pro více členů rodiny a jednotlivec zůstal v bytě sám jako poslední člen rodiny. V době posledního sčítání bylo téměř milion bytů, v nichž bydlela pouze jedna osoba. Za posledních 20 let se tak počet bytů s jednou osobou zvýšil téměř o 38 %. (12)

3.2.2 Vybrané faktory ovlivňující cenu bytu

Jak již bylo řečeno, úroveň bydlení je jen těžko definovatelný pojem, jde totiž převážně o subjektivní posuzování každého jedince, do které z úrovní bydlení se zařadí. V podstatě se v dnešní moderní době úroveň bydlení téměř rovná výši ceny za nemovitost, její vybavenost a zařízení.

Deník Mladá fronta Dnes (server iDnes.cz) v roce 2008 uvedla 10 nejvýznamnějších faktorů, které ovlivňují cenu bytů na trhu nemovitostí. Obecně vzato, s výjimkou faktoru č.5, se toto hodnocení vztahuje na veškeré obydlené nemovitosti. (Domy, byty, rekreační chaty). Procentuální zastoupení jednotlivých faktorů dle 4 realitních kanceláří je znázorněno v grafu číslo 1. (13)

Graf č. 1: Faktory ovlivňující cenu bytu

Zdroj: ekonomika.idnes.cz

3.2.2.1 Lokalita – 24%

První otázka, kterou prodejce nemovitosti dostane při žádosti o pomoc od realitní kanceláře je „Kde se váš dům/byt nachází?“

Lokalita je jedním z nejdůležitějších faktorů pro navyšování či snižování ceny. Nejvýše se cena díky tomuto faktoru vyšplhá v centru hl. města Prahy, kde si majitelé téměř diktují svou vlastní cenu, bez ohledu na odhady. Z toho vyplývá, že ačkoli jsme vlastníkem velmi malého bytu v centru hl. města Prahy, je velmi pravděpodobné, že svůj byt prodáme podstatně draž, než kdybychom vlastnili podstatně větší byt v některé regionální oblasti. Další cenovou úrovní jsou bezesporu centra regionů a okrajové sídliště Prahy, poté se cena odvíjí od vzdálenosti od samotných center měst. Výnosné mohou být také nemovitosti v některých lázeňských centrech, či v turistických oblastech. Cenu v tomto směru ovlivňuje i charakter výstavby, kde velká paneláková sídliště budou levnější než malé cihlové zástavby.

3.2.2.2 Velikost Bytu - 24%

Obecná představa u většiny laiků je taková, že čím větší byt, tím vyšší cena. Experti však velikost bytu neberou jako rozhodující a sama o sobě cenu neovlivňuje do takové míry, jako když se k velikosti přidají také dispozice a lokalita.

Neexistuje tedy žádná tabulka, která by jednoznačně ukazovala cenu dle velikosti a naopak. Není totiž pravidlem, že stometrový byt stojí dvakrát více než padesátimetrový.

Př.: byt o dispozici 2+kk a velikosti 47 metrů čtverečních v paneláku v Hradci Králové se prodává za cenu okolo 1,7 milionu korun. Byt 4+1 s dvojnásobnou výměrou - 97 metrů čtverečních - tamtéž vyjde na 2,7 milionu. (13)

Trh také může ovlivnit poptávka, bude-li růst poptávka po menších bytech, jejich ceny porostou. Může se pak zdát, že velký byt se bude prodávat ve srovnání s nimi pod cenou.

3.2.2.3 Vlastnictví - 14%

Vlastnictví bytu ovlivňuje cenu bytu ze 14 %. Druh vlastnictví bytů je další hledisko, podle kterého lze byty rozdělit do tří skupin

- *byty v soukromém vlastnictví* - byty, jejichž vlastníci jsou samostatně uvedeni v katastru nemovitostí.
- *byty nájemní* - byty, které jsou užívány na základě nájemní smlouvy. Zahrnují i případy osob bydlících v podnájmu v pronajatém bytě.
- *byty družstevní* - Jedná se zpravidla o byty členů bývalého Stavebního bytového družstva, pokud nedošlo k převodu bytu do osobního vlastnictví a o byty členů nových, zpravidla bytových družstev. Charakteristický je nájemní vztah, který je založen na členství uživatele bytu v družstvu. V katastru nemovitostí je jako vlastník domu zapsáno družstvo.

Stejně tak, jako není přímá úměra mezi cenou a velikostí, nelze stoprocentně říci, že byt ve vlastnictví bude dražší než byt družstevní.

Kromě ostatních vlastností bytu hraje roli i to, jestli je splacená anuita, tedy pravidelná splátka družstvu za úvěr na výstavbu domu, a tudíž je možné jej převést do vlastnictví.

Pokud ano, bude mít na realitním trhu podobnou cenu jako stejný byt vlastněný přímo. Jestliže je nutné anuitu ještě doplatit, pak bude hodnota bytu na trhu o něco nižší. O kolik, to záleží i na tom, jaká je výše anuity a za jak dlouho od jejího splacení bude možné byt převést do vlastnictví. (9)

"Hodnotu bytu ve vlastnictví může ovlivnit i fungování společenství vlastníků, výše úspor na jeho účtu, plán oprav a úroveň společného rozhodování," říká Jiří Pácal z investiční

společnost Central Europe Holding. Dopad na cenu družstevního bytu zase může mít o něco komplikovanější financování - dostanete na něj sice hypotéku, ale vyřizování bude složitější a úrok vyšší. Podmínkou pro získání úvěru navíc je, aby byl byt nejpozději do roka převeden do vlastnictví. "Nejméně výhodné je mít byt v podílovém spoluvlastnictví, to jeho hodnotu tlačí hodně dolů," dodává Jitka Horňáková z developerské společnosti Devo Group. (9)

3.2.2.4 Stav domu a použité materiály - 10%

Stejně tak důležitý, jako je stav jednotlivých bytových jednotek, je i stav celého domu a společných místností. Cenu nově zrekonstruovaného bytu může výrazně snížit, pokud je dům, ve kterém se nachází, tzv. na spadnutí. To také může svědčit o špatném hospodaření s penězi z fondu. Odborníci tvrdí, že čím méně se do fondu přispívá, tím větší problémy se dají očekávat v budoucnu. Rozdílnou cenu opět určuje také skutečnost, zda se jedná o dům cihlový, nebo panelový. I v tomto případě si vyšší cenu můžeme říci u cihlového domu.

3.2.2.5 Umístění bytu v domě - 9%

U více patrových domů se cena rozlišuje i dle patra, ve kterém se byt nachází.

Nejméně žádané bývají byty v přízemí, nemluvě o suterénu (hlavně z důvodů krádeží a největšího ruchu), ale také v posledním patře (zde nastávají obavy z problému se střechou). Nejlepší umístění je tedy mezi druhým a předposledním patrem. Rozdíl ceny se v takových případech pohybuje kolem 10 %.

3.2.2.6 Stav bytu a jeho vybavení - 6%

Zde je logické, že domy a byty po celkové rekonstrukci či novostavbě, budou vždy dražší, než domy na pokraji spadnutí. Ovšem není tomu tak vždy, najdou se i případy, kdy lidé dají přednost spíše domu či bytu v původním stavu, před zrekonstruovaným. Hlavním problémem bývá přizpůsobení se cizímu vkusu. Takovýto lidé si raději koupí byt či dům v původním stavu a předělají si ho dle vlastních představ. Proto odborníci varují, že v případě rekonstrukcí se může stát, že byt nebude snadno prodejný a jeho cena tedy bude klesat. Poté mohou nastat obavy, že se rekonstrukce dotyčnému nevrátí a místo zisku přijde ke ztrátě. Často se tak stává hlavně u velmi nákladných a luxusních rekonstrukcí.

Petr Illetško k tomu dodává, že je možné cenu navýšit o 50 procent z celkové ceny rekonstrukce. "Na dobře zainvestované renovaci se ovšem dá vydělat i 150 procent z její ceny," doplňuje Illetško. (9)

3.2.2.7 Doprava a parkování - 5%

Když jsem ve své bakalářské práci analyzovala ceny pozemků, nejčastějším termínem se mezi faktory ovlivňující cenu objevovala „dopravní dostupnost“. Dnešní společnost si to vyžaduje, jen málo jedinců vyžaduje samotu, kam se lze dostat jen vlastním dopravním prostředkem. Pokud se tedy jedná o nemovitost, která leží v místě, kam jezdí dva autobusy denně, její cena výrazně klesá. Doprava souvisí s lokalitou a tak vyšší cenu budou mít domy ve městech, či v okrajových sídlištích, než domy na návších, vzdálených několik kilometrů od nejbližší zastávky autobusu, nebo vlaku. Na druhou stranou parkování je slabinou hlavně velkoměst, pokud tedy k domu patří parkovací místo, či garáž, cena významně roste.

3.2.2.8 Okolí domu a výhled - 3%

V poslední době je kladen důraz na ozeleňování měst, důvodem je právě větší poptávka po přírodě v okolí domů. Máte-li tedy byt ležící v klidné lokalitě s výhledem do zahrady, vlastníte určitě nemovitost hodnotnější, než pokud vaše okna směřují do rušné ulice, za kterou se tyčí sběrna odpadu.

3.2.2.9 Dispozice a orientace bytu - 3%

Stejně jako u velikostí, ani zde se nedá říci, že byt o velikosti 3+1 bude dražší, než dvoupokojový byt s kuchyňským koutem tzv. 2+KK. Závisí jednak na celkovém rozložení bytu, kde např. chodba může zabírat tolik prostoru, že na jednotlivé pokoje už nezbývá místo. Ale také zde hraje roli, zda vstup do koupelny je pouze z jednoho pokoje, zda je toaleta průchozí, či jestli je zvlášť, nebo spojená s koupelnou. Jestli příslušný byt má terasu či balkón. Jestli je balkon dostupný z místnosti v bytě, nebo je umístěn na chodbě, jak je to typické např. pro panelákové domy. Lidé při výběru také často rozhodují podle umístění pokojů vzhledem k světovým stranám, nebo dokonce směřováním celého bytu jedním směrem. V takovýchto případech jsou nejméně žádané byty směřované na sever a nacházející se v přízemí, bývají totiž příliš tmavé.

Podle Petra Illetška se rozdíl v ceně dvou bytů, z nichž jeden je orientován na sever a druhý na jih pohybuje zhruba kolem 5 %.

3.2.2.10 Dostupnost služeb - 2%

Zdají se být téměř zanedbatelné, když v módě dnešní společnosti je nakupování v hypermarketech. Není tomu tak, i přes tuto skutečnost řada lidí přihlíží k tomu, jestli se v jejich blízkosti nachází nějaká samoobsluha, škola, zdravotní středisko či nemocnice. Rodiny s dětmi pak zajímají také hřiště, či sportovní centra, kde by mohli jejich potomci vybit energii a přitom by je měli stále pod kontrolou a po ruce. (9)

Úroveň bydlení neovlivňuje pouze cena nemovitosti, ale také její vybavenost.

Věk hraje důležitou roli v požadavcích na vybavenost. Lidé ve věku od 30 do 49 let jsou obvykle na vybavení domácnosti nejnáročnější. Tuto skutečnost můžeme vysledovat z tabulky č. 002. Tyto hodnoty přisuzují faktu, že lidé v tomto věku, zakládají rodiny s dětmi, které tráví v domácnosti nejvíce času. Starost o rodinu a její pohodlí je jedním z nejdůležitějších faktorů, které tyto statistiky ovlivňují. Naopak postarší lidé, obvykle nejsou tak nároční z důvodu, že si vystačí s minimem a ani jim to jejich finanční zdroje nedovolují. Zatímco v 30-49 letech je člověk často v nejproduktivnějším věku a v případě úplné rodiny jsou domácnosti příjmy dva, ve stáří je člověk odkázán na finanční zdroje v podobě důchodu, případně úspor, které za svůj život uspořil.

3.3 Sčítání lidu

Sčítání lidu, domů a bytů patří již dlouhodobě k nejrozsáhlejším statistickým šetřením. Díky tomuto zjišťování se získávají důležité údaje, které nelze získat žádným jiným více efektivním způsobem. Nejbližší sčítání lidu je plánované na březen roku 2011. (14)

3.3.1 Historie sčítání lidu, domů a bytů

Na našem území se soupisy obyvatel nebo některých vybraných skupin obyvatelstva uskutečnily již ve středověku. V historii byly prováděny především k vojenským a daňovým účelům. Zpočátku tedy zahrnovaly pouze část populace. Zdokonalení soupisů obyvatelstva u nás i v Evropě pak souviselo s nástupem absolutismu a s rozvojem státního aparátu. Rokem 1869 začíná období tzv. "moderních sčítání" vyznačujících se dodržováním hlavních zásad vytyčených mezinárodními statistickými kongresy a na podkladě konkrétní zákonné normy. Na sčítání v Rakousku-Uhersku pak navazují sčítání v

době první republiky a postupně i další sčítání prováděná až do dnešní doby. Zatím poslední sčítání lidu, domů a bytů se konalo k 1. 3. 2001. (15)

3.3.2 Využití získaných dat

Získaná data jsou cennými údaji, které mohou být užitečné v řadě situací. Například pro potřeby hasičů, kdy jim poskytují informace, kolik je v kterém domě bytů, nebo z čeho jsou nosné zdi, jaký byl použit materiál pro stavbu domu, na jaké přípojky jsou připojeny, nebo údaje o výšce domu, počtu pater apod. Tyto údaje potřebují záchranáři znát, aby mohli lidem v daném domě co nejrychleji pomoci. Zároveň se data ze sčítání využívají při přípravě krizových a evakuačních plánů.

Nově se chystá koncepce sčítání, kdy se bude zjišťovat i tzv. Faktické bydliště. To je bydliště, neboli místo, kde lidé skutečně žijí. Problémem je, že v současné době velký počet lidí nežije v místě, kde mají hlášené trvalé bydliště. Údaje o faktickém bydlišti mohou být důležité například pro starosty, kteří tak poprvé oficiálně zjistí, kolik lidí skutečně v jejich obci bydlí bez ohledu na to, zda jsou zde hlášeni či nikoli. Některý veřejná zařízení by se tímto údajem mohli řídit pro plánování kapacit. Například školky, školy, zdravotnický zařízení, veřejná doprava apod. Neméně důležité bude faktické bydliště také pro rozdělování dotací z evropských fondů na stavbu kanalizací, nebo silnic.

3.4 Územní rozdělení ČR

Od roku 2000 vstoupila v platnost České republiky Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS, která nahradila do té doby platný koncept krajů a okresů a zavedla systém klasifikace územních statistických jednotek používaný v zemích Evropské unie. V důsledku této změny došlo k novému územně správnímu členění České republiky na 14 krajů. Od roku 2008 popisuje klasifikace NUTS území pouze do úrovně krajů. Pro územní celky nižší než jsou kraje, funguje systém LAU (Local Administrative Units), který podchycuje územní jednotky regionálního charakteru. (16)

Důvodem zavedení této klasifikace byla snaha o získávání informací na srovnatelné bázi. Zejména se jedná o ekonomické ukazatele. Díky jednotné klasifikaci lze univerzálně pracovat se všemi daty získanými v rámci Evropské unie. (17)

Z tabulky číslo 1 vidíme, které evropské jednotky NUTS a LAU používáme pro územní členění ČR. (18)

Tabulka č. 1: Přehled klasifikace územních jednotek

NUTS	územní jednotka	aplikace na ČR	počet jednotek
NUTS 0	stát	Česká republika	1
NUTS 1	území	Česká republika	1
NUTS 2	oblast	Region soudržnosti	8
NUTS 3	kraj	Kraje	14
LAU			
LAU 1	okresy	okresy	77
LAU 2	obce	obce	6249

Zdroj: GROSPÍČ a kol, 2004

4. VLASTNÍ PRÁCE

4.1 Vybrané faktory ovlivňující vývoj životní úrovně

Životní úroveň ovlivňuje řada faktorů, jako například peněžní příjmy domácností, peněžní vydání domácností, míra inflace, spotřeba domácností, ale také subjektivní názory domácností. Životní úroveň představuje souhrn materiálních, kulturních, sociálních a morálních hodnot, které má obyvatelstvo k dispozici v daném prostoru a čase, za účelem uspokojování životních potřeb.

Mezi základní prvky životní úrovně se řadí:

- Spotřeba obyvatelstva
- Příjmy obyvatelstva
- Standard bydlení
- Množství volného času a možnosti jeho využití
- Sociální péče a stav sociálního zabezpečení (19)

4.1.1 Spotřeba domácností

Existují různé způsoby, kterými lze získat data vypovídající o spotřebě domácností. Jedním z nich je také statistika rodinných účtů, která zachycuje veškeré peněžní a naturální příjmy a výdaje vybraných domácností za období jednoho roku. (19)

Konečná spotřeba domácností (někdy též nazývána soukromá spotřeba) zahrnuje hodnotu výrobků a služeb užitých domácnostmi pro uspokojení potřeb jednotlivých členů, rodin, domácností, či společnosti jako celku, uhrazených z důchodů domácností a pořízených nákupem, dary i formou naturální spotřeby. (20)

Soustava národních účtů je klasifikována následujícím způsobem:

- Potravinářské výrobky, nápoje, tabák a výdaje v restauracích
- Oděvy, obuv
- Hrubé nájemné, paliva, energie
- Nábytek, vybavení a zařízení domácností
- Léčebná péče a výdaje na zdraví

- Doprava a spoje
- Rekreace, zábava, vzdělání a kulturní služby
- Ostatní zboží a služby

Podrobné rozčlenění spolu s hodnotami za roky 1995-2009 je uvedeno v příloze č. 1.

Tabulka č. 2: Výdaje domácností na konečnou spotřebu v mil. Kč

roky	1995	1996	1997	1998	1999	2000
výdaje na konečnou spotřebu v mil. Kč	736 087	862 228	960 337	1 037 219	1 086 828	1 134 714
t	1	2	3	4	5	6

roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006
výdaje na konečnou spotřebu v mil. Kč	1 206 935	1 248 084	1 317 440	1 399 200	1 442 699	1 537 240
t	7	8	9	10	11	12

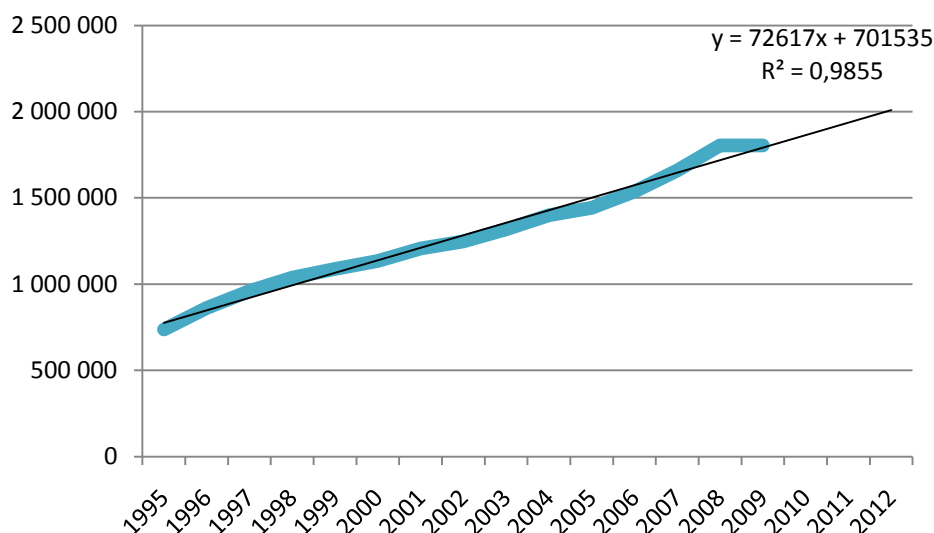
roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012
výdaje na konečnou spotřebu v mil. Kč	1 659 552	1 804 202	1 804 334	1 863 407	1 936 024	2 008 641
t	13	14	15	16	17	18

Zdroj: ČSÚ

Tabulka číslo 2 představuje časovou řadu výdajů na konečnou spotřebu domácností od roku 2005 do roku 2009. Konečná spotřeba domácností každým rokem stoupá, tím pádem stoupají také celkové výdaje domácností. Průměrné roční výdaje domácností v letech 2005 - 2009 na konečnou spotřebu jsou 1 282 473 mil. Hranici 1 000 000 mil. Kč překročily výdaje na konečnou spotřebu již v roce 1998 a nadále rostly. Graf č. 2

znázorňuje vývoj výdajů na konečnou spotřebu domácností v mil. Kč, kdy při nezměněných podmínkách lze předpokládat, že v roce 2012 by výdaje na spotřebu přesáhly hranici 2 000 000, konkrétně 2 008 641 Kč.

Graf č. 2. Predikce výdajů na konečnou spotřebu

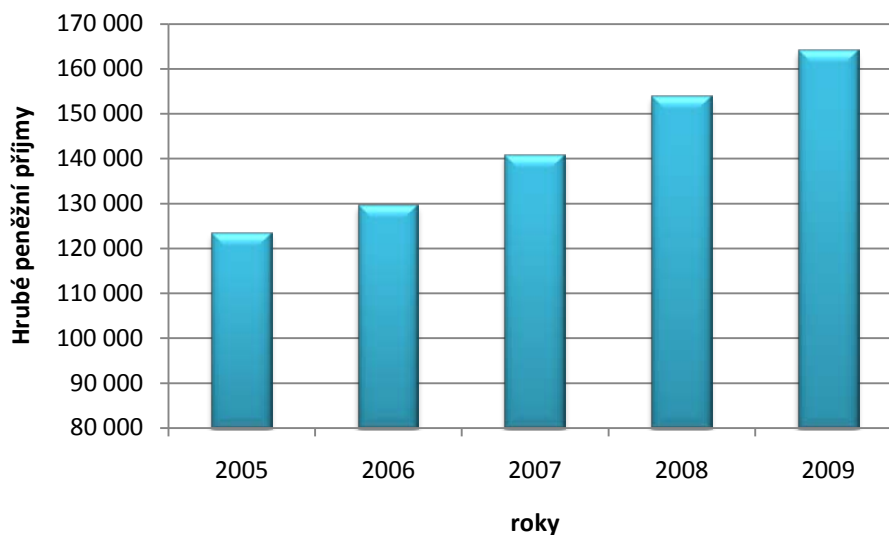
Zdroj: ČSÚ

Graf číslo 3 znázorňuje vývoj výdajů na konečnou spotřebu domácností v mil. Kč, kdy při nezměněných podmínkách lze předpokládat, že v roce 2012 by výdaje na spotřebu přesáhly hranici 2 000 000 mil. Kč, konkrétně 2 008 641 mil. Kč.

4.1.2 Peněžní příjmy domácností

Příjmy domácností jsou tvořeny několika složkami. Jsou zde zahrnuty hrubé peněžní příjmy domácností, zdravotní a sociální pojištění, daně z příjmu fyzických osob, bonus u daňově zvýhodnění na děti, čisté peněžní příjmy a naturální příjmy. Hrubé peněžní příjmy se dělí na příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání a sociální příjmy. V příloze č. 2 Složení domácností a roční příjmy na osobu jsou rozepsány jednotlivé položky, které tvoří hrubé peněžní příjmy domácností v letech 2005-2009. Hrubé peněžní příjmy zahrnují příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání a také sociální příjmy.

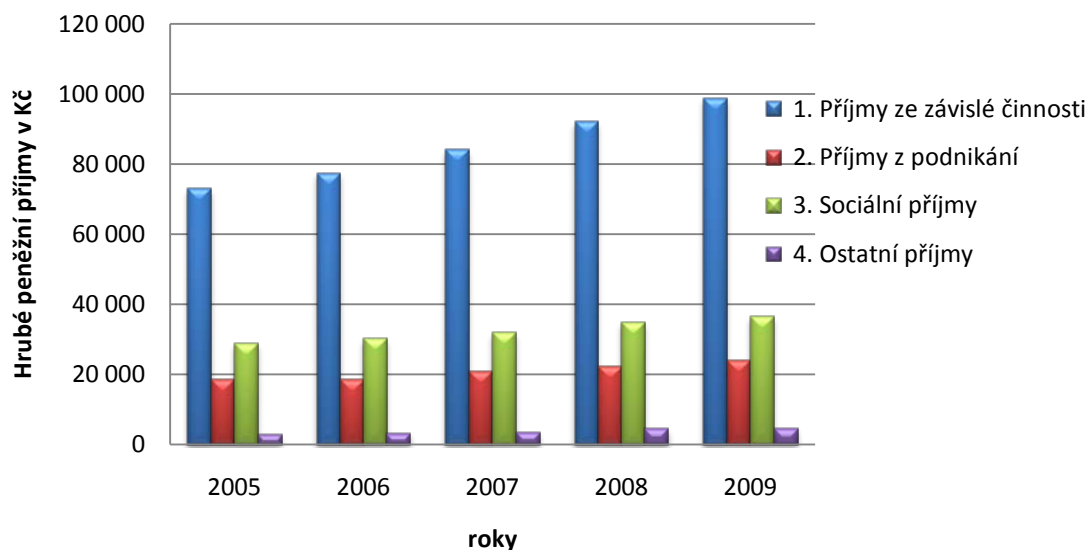
Graf č. 3: Vývoj hrubých peněžních příjmů domácností v letech 2005-2009

Zdroj: ČSÚ

Z grafu číslo 3 je možné vypočítat, že také hrubé peněžní příjmy každým rokem rostou. Zatímco v roce 2005 celkové hrubé příjmy domácností dosahovaly hodnoty 123 361 Kč, již v roce 2007 přesáhly hranici 140 000 Kč a v letech 2008 a 2009 dosahovaly hodnot 153 826 Kč respektive 164 105 Kč. Vývoj jednotlivých položek tvořících hrubé peněžní příjmy v letech 2005 až 2009 je zobrazen v grafu číslo 4. Největší část hrubých příjmů domácností tvoří příjmy ze závislé činnosti, jejichž hodnota dvojnásobně přesahuje hodnotu následujících sociálních příjmů. Nejmenšími položkami tvořící hrubé peněžní příjmy jsou příjmy z podnikání a ostatní příjmy.

Graf č. 4: Vývoj jednotlivých položek hrubých peněžních příjmu v letech 2005-2009

Zdroj: ČSÚ

4.1.3 Peněžní vydání domácností

Výdaje domácností se od roku 2006 neustále zvyšují. Z tabulky číslo 3 lze vyčíst, že průměrný procentuální meziroční nárůst mezi roky 2006-2009 byl 5,8 %. Největší nárůst byl mezi roky 2007 a 2009 kdy se hodnoty spotřebních výdajů zvýšily o 7,9 %. V absolutních hodnotách se spotřební vydání průměrně navýšily o 5 989 Kč.

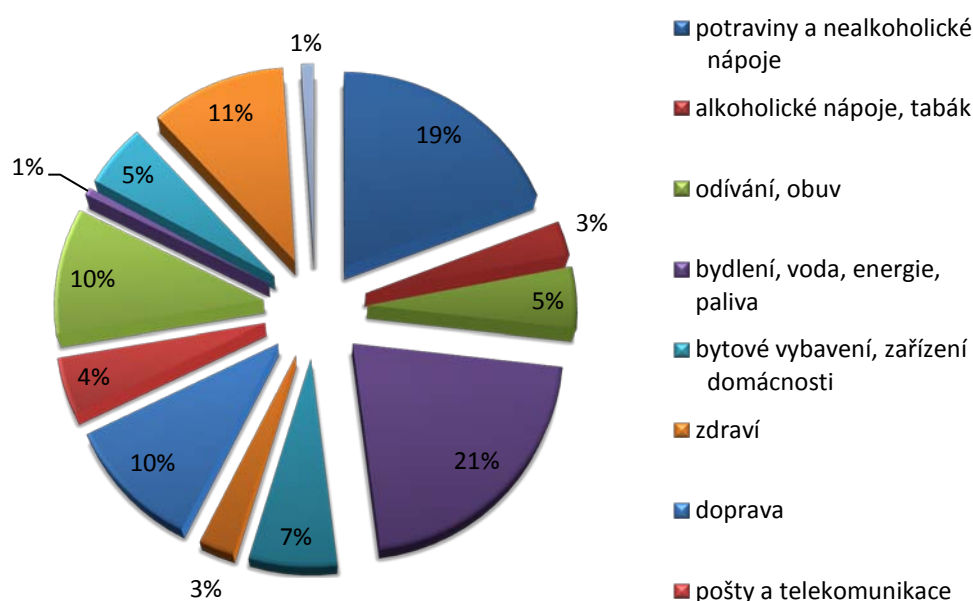
Tabulka č. 3: Spotřební vydání domácností v letech 2006-2009

roky	2006	2007	2008	2009	průměr
Spotřební vydání domácností (Kč)	97 342	104 017	112 256	115 309	107231
meziroční nárůst absol. (Kč)	-	6 675	8 239	3 053	5 989
meziroční nárůst (%)	-	6,9%	7,9%	2,7%	5,8%

Zdroj: ČSÚ

Spotřební vydání domácností se dělí na mnoho položek. Vyčleněny jsou zvláště spotřebních vydání na potraviny a bydlení. Tyto vydání jsou pro člověka životně důležité. Tento fakt vyplývá z Maslowovy základní pyramidy potřeb, kdy uspokojování potřeb bezpečí a uspokojování fyziologických potřeb jako je hlad a žízeň jsou pro člověka prioritami. Přesto, že koncept Maslowovy pyramidy potřeb se může zdát zastaralý, z uvedených dat v tabulce číslo 4 lze vyčíst, že i v současné době dá jedinec přednost faktu, že má střechu nad hlavou a dostatek základních potravin. Vydání na jednotlivé položky jsou obsaženy v příloze č. 1.

Graf č. 5: Spotřební vydání domácností za rok 2009 v Kč

Zdroj: ČSÚ

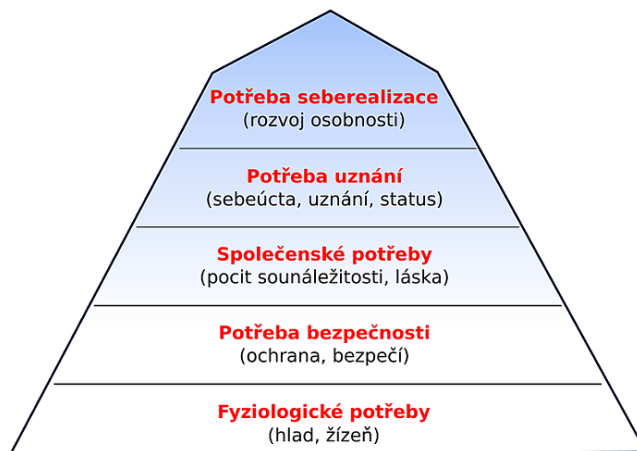
Graf číslo 5 ukazuje procentuální zastoupení jednotlivých položek výdajů na celkovou spotřebu. Největší zastoupení zde mají již zmiňovaná vydání na potraviny a bydlení. Dalšími položkami, na které jde značná část finančních prostředků domácností, jsou odívání a obuv, doprava a zdraví.

Tabulka č. 4: Faktory ovlivňující životní úroveň

ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ					
		2006	2007	2008	2009
Hrubé peněžní příjmy domácností – průměr na 1 člena za rok (Kč)		134 569	144 743	156 598	160 675
Hrubá peněžní vydání domácností – průměr na 1 člena za rok (Kč)		125 605	139 134	143 055	146 895
Čisté peněžní příjmy domácností – průměr na 1 člena za rok (Kč)		116 549	125 817	137 497	142 402
v tom (%):	pracovní	66,6	65,3	66	66
	sociální	27	28,3	26,7	27,5
	ostatní	6,4	6,4	7,3	6,5
Čistá peněžní vydání domácnost – průměr na 1 člena za rok (Kč)		107 585	120 208	123 955	128 622
Spotřební vydání domácností (Kč)		97 342	104 017	112 256	115 309
v tom (%):					
potraviny a nealkoholické nápoje		20,1	20,1	20,1	19,3
alkoholické nápoje, tabák		2,9	2,9	2,7	2,8
odívání, obuv		5,4	5,4	5,2	5
bydlení, voda, energie, paliva		20,7	19,9	19,9	21,4
bytové vybavení, zařízení domácnosti		6,9	7,1	6,8	6,7
zdraví		2	2,3	2,7	2,7
doprava		10,9	10,8	11,1	10,5
pošty a telekomunikace		4,8	4,7	4,7	4,6
rekreace a kultura		10,2	10,5	10,5	10,3
vzdělávání		0,5	0,6	0,6	0,6
stravování a ubytování		5	5,2	5,2	5,2
ostatní zboží a služby		10,4	10,8	10,6	10,9
Míra inflace (%)		2,5	2,8	6,3	1
Cenové indexy ve spotřebitelské sféře (průměr roku 1990 = 100)					
domácností:	celkem	400,9	412,1	438,1	442,5
	důchodců	439,9	456,2	493,6	501

Zdroj: ČSÚ

Obrázek č. 1. Lidské potřeby

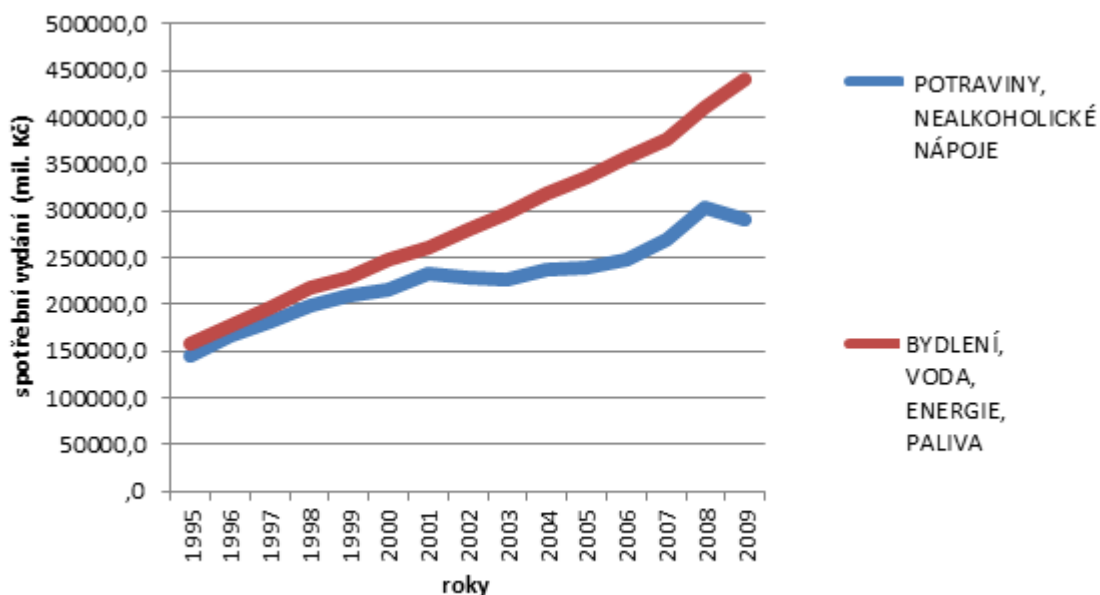

Zdroj: <http://halek.info/prezentace/marketing-cviceni/mcyp.php?l=05&p=04>

4.1.3.1 Peněžní vydání domácností na bydlení a potraviny

Příloha číslo 1 zobrazuje všechny položky, které se zahrnují do celkových spotřebních vydání. Je zde patrné, že položky bydlení a potrava zaujímají největší procentuální zastoupení ze všech položek. Časová řada těchto položek je zobrazena v příloze číslo 3. Průměrný meziroční procentuální růst u potravin je 17,9 % a 22,1 % u vydání na bydlení. Graf číslo 6 znázorňuje vývoj v čase celkových výdajů na bydlení a potraviny v absolutních hodnotách. Z grafu je vidět, že obě zmiňované položky vykazují vzestupnou tendenci. Vydání na bydlení domácností v roce 2009 bylo 439 414 mil. Kč. Výdaje na potraviny byly v roce 2009 celkem 290 847 mil. Kč.

Graf č. 6. Konečná spotřeba v letech 1995-2009 na potraviny a bydlení

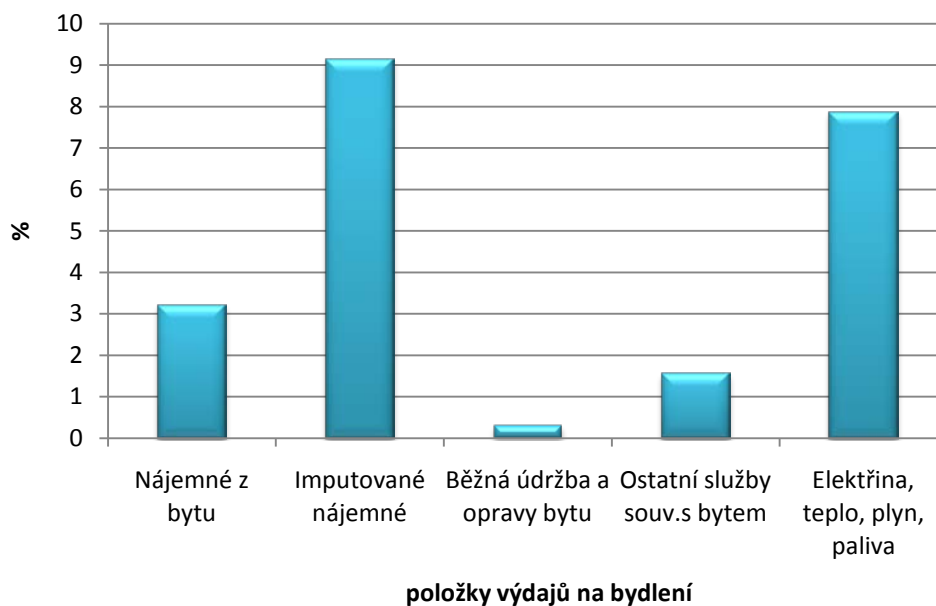
Zdroj: ČSÚ

Výdaje na bydlení jsou složeny z následujících položek:

- Nájemné z bytu
- Imputované nájemné
- Běžná údržba a opravy bytu
- Ostatní služby související s bytem
- Elektřina, teplo, plyn, paliva

Součet těchto pěti položek je celkový výdaj na bydlení domácnosti. Je třeba rozlišovat, mezi výdaji na paliva a ostatními výdaji spojenými s bytem. Výdaje na paliva tvoří průměrně 7,9 % celkových výdajů domácností, avšak 32 % celkových výdajů na bydlení.

Graf č. 7: Poměrové zastoupení položek celkových nákladů na bydlení

Zdroj: ČSÚ

Graf číslo 7 znázorňuje poměrové zastoupení průměrných výdajů na jednotlivé položky tvořící celkové náklady na bydlení. Je tedy patrné, že největší podíl na celkových výdajích má položka nájemné a hned za ní následují vydání na paliva a elektřinu

4.1.3.2 Obytná plocha na obyvatele

Podobně, jako příjmy a výdaje domácností ovlivňuje úroveň bydlení domácností také obytná plocha na jednoho obyvatele. Informace získané v průběhu posledního sčítání lidu hovoří jasně. Kromě ukazatele obytné plochy na obytnou místnost je u všech ostatních zřetelná jejich zlepšující se tendence. Mezi další ukazatele bydlení a jeho prostředí řadíme také průměrný počet obytných místností na jeden byt, průměrná celková obytná plocha jednoho bytu v m², počet obyvatel na jeden byt, počet obyvatel na jednu obytnou místnost, počet domácností na jeden byt, nebo celková obytná plocha v m² na jednu domácnost. Tyto údaje jsou sbírána v šetřeních, která se konají v pravidelných intervalech. Nejnovější šetření bude probíhat v roce 2011 a statistiky tak budou doplněny o aktuální údaje. Poslední šetření proběhlo v roce 2001. Vývoj vybraných ukazatelů ukazuje tabulka číslo 5.

Tabulka č. 5: Vývoj úrovně ukazatelů bydlení v letech 1961 - 2001

	1961	1970	1980	1991	2001
Průměrná obytná plocha					
- na byt	35,3	39,7	42,7	45,9	49,5
- na obytnou zónu	19,6	18,6	17,7	17,2	18,2
- na 1 osobu	10,5	12,4	14,6	16,6	18,6
Průměrný počet osob					
- na byt	3,36	3,15	2,92	2,76	2,64
- na obytnou místnost	1,386	1,50	1,21	1,04	0,98
Počet obytných místností na byt	1,80	2,10	2,41	2,66	2,72

Zdroj: ČSÚ

Při posledním šetření v roce 2001 dosáhla průměrná obytná plocha na osobu hranice téměř 19 m² a v témž samém roce se počet osob na obytnou místnost dostal pod hranici jedné osoby na obytnou místnost. Značné rozdíly můžeme zaznamenat mezi venkovem a městem. Ač na venkově žije více osob v jednom bytě oproti městům, je tato statistika k venkovu příznivější, protože zde připadá na osobu téměř 21m², kdežto ve městech je to pouze 18m². To může být zapříčiněno větší koncentrací rodinných domů a větších bytů na vesnicích. Vývoj základních ukazatelů lze nalézt v tabulce číslo 5. Jak je patrné z tabulky číslo 6, rozdíly v úrovni bydlení jsou dány také druhem domu.

Tabulka č. 6: Průměrná úroveň bydlení podle druhu domu

	Byty v domech			Z úhrnu byty			
	rodinných	bytových	ostatních	ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	družstevní	nájemní
Obytná plocha na byt v m ²	63	39,4	49,5	65,3	40,3	41,7	38,6
Celková plocha na byt m ²	96,7	61,1	74,7	99,9	62,7	63,6	60,2
Obytné místnosti 8+ m ² na byt	3,27	2,31	2,38	3,39	2,4	2,58	2,16
Bydlící osoby na byt	2,86	2,47	2,54	2,95	2,41	2,62	2,47
Cenzové domácnosti na byt	1,14	1,08	1,11	1,15	1,08	1,08	1,09
Obytná plocha na osobu m ²	21,8	15,8	18,5	21,9	16,7	15,9	15,5
Osoba na obytnou místnost 8+ m ²	0,89	1,08	1,12	0,88	1,01	1,02	1,15

Zdroj: ČSÚ

Tak jako roste celková spotřeba domácností, rostou i výdaje na bydlení. Obecně lze říci, že větší náklady vykazuje bydlení v nájemním bytě, oproti méně nákladnému bydlení v bytech, či domech, které jsou v osobním vlastnictví. Zároveň je možné říci, že ve vlastních domech je také větší celková obytná plocha, což lze přisuzovat nájemnému, které je často odvozeno právě od počtu m².

4.2 Analýza subjektivního hodnocení úrovně bydlení dle krajů ČR

V předcházejících kapitolách této práce byly analyzovány objektivní ukazatele úrovně bydlení. Jak ale uvádí definice životní úrovně, nelze jej posuzovat pouze objektivními ukazateli, ale je potřeba také zahrnout subjektivní názory obyvatel. Názory se liší domácnost od domácnosti, avšak ve statistikách rodinných účtů jsou rozděleny do několika kategorií. V kategorii bydlení jsou obvykle řešeny následující problémy s bydlením.

- Vlhkost v bytě
- Velikost bytu
- Světelné dispozice bytu
- Hluk z domu, respektive jeho blízkého okolí
- Znečištění okolního prostředí
- Vandalství a kriminalita v okolí

Vedle problému s byty domácnosti také hodnotí zatížení nákladů na bydlení pro jejich rodiny.

Zde domácnosti přiřazují nákladům váhy, zda jsou pro ně velkou, určitou, nebo vůbec žádnou zátěží.

Jak již bylo zmíněno, v České republice nalezneme 14 krajů, při čemž každý z nich je něčím specifický. Těžko se na území České republiky hledají kraje se srovnatelnými parametry, avšak největším extrémem, který obvykle dosahuje statisticky odlišná čísla je hlavní město Praha. V analýze jsou kraje řazeny dle velikosti.

Tabulka č. 7: Kraje dle rozlohy v km²

Kraj	Rozloha kraje v km ²
Hl. město Praha	496,0
Liberecký kraj	3 163,0
Karlovarský kraj	3 314,4
Zlínský kraj	3 963,6
Pardubický kraj	4 518,7
Královehradecký kraj	4 758,5
Olomoucký kraj	5 266,6
Ústecký kraj	5 334,5
Moravskoslezský kraj	5 426,5
Vysočina	6 795,5
Jihomoravský kraj	7 195,4
Plzeňský kraj	7 560,9
Jihočeský kraj	10 056,6
Středočeská kraj	11 015,0

Zdroj: ČSÚ

4.2.1 Hlavní město Praha

Ač rozlohou nejmenší kraj ČR, tak do počtu obyvatel je nejobsáhlejší, kdy s počtem obyvatel 1 160 118 patří k tradiční hospodářským centrům ČR. Dnešní podobu města ovlivnila v první řadě erozní a akumulací činnost Vltavy, po jejichž obou březích se Praha rozkládá. (21)

Kvůli své velikosti a členitosti je hlavní město Praha rozděleno na dalších 58 městských částí. Praha obvykle dosahuje extrémních čísel téměř ve všech ekonomických statistikách v porovnání se zbytkem ČR. V subjektivním posouzení bytové situace se zařazuje k průměru s ostatními částmi ČR. (22)

Tabulka č. 8: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Hl. m. Praha

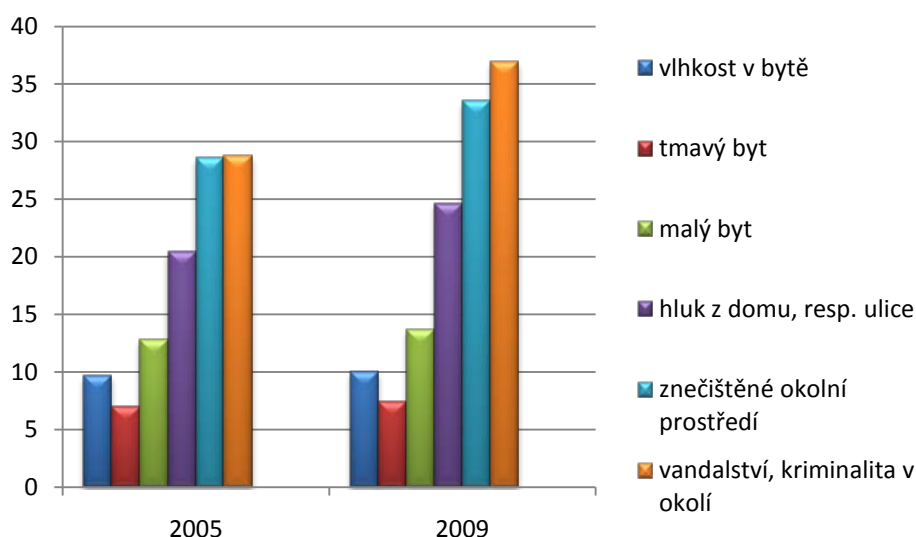
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Hl. m. Praha	Hl. m. Praha	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	526 348	550 189	23 841
Počet domácností relat.	100	100	13,1	13,4	0,2
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	9,7	10	0,4
tmavý byt	11,4	4,5	7	7,4	0,4
malý byt	22,5	9,3	12,8	13,7	0,9
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	20,5	24,6	4,2
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	28,6	33,5	4,9
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	28,8	37	8,2
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	21,6	23,1	1,6
určitou zátěží	128,1	67,2	58,4	62	3,6
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5			0

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Tabulka číslo 8 ukazuje, že v hlavním městě žilo v roce 2005 celkem 526 348 domácností, které tvořily 13,1 % všech domácností ČR. Jejich počet se zvýšil v roce 2009 o 2 % ku roku 2005, kdy v roce 2009 žilo v Praze celkem 550 189 domácností, což znamenalo 13,4 % domácností z celkového počtu domácností žijících v ČR v roce 2009. Z pohledu subjektivních názorů na problémy s bydlením v roce 2005 nejvíce Pražanům vadilo vandalství a kriminalita v jejich okolí. Oproti roku 2005 byl nárůst v těchto stížnostech pouze o 0,4 %. Z hlediska zatížení domácností, co se nákladů na bydlení týče, je zajímavé,

že v roce 2005 uvedlo 20 % domácností, že pro ně nejsou náklady na bydlení velkou zátěží, kdežto v roce 2009 to uvedlo pouze 14,9 % domácností. V této záležitosti je viditelný pokles o 5,1 %. Z toho lze vyvodit, že náklady na bydlení opravdu rostou, jak již bylo v této práci dříve zmíněno a zatěžují rodinné rozpočty čím dál tím více.

Graf č. 8. Srovnání problému v bytě v letech 2005 a 2009 v hl.m. Praha

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Graf číslo 8 znázorňuje všechny řešené problémy spojené s bydlením. Tento fakt bohužel přetrval i do roku 2009 kdy dokonce kriminalita na tomto území vzrostla o 8,2 %. Nejméně si občané hlavního města Prahy stěžovali na tmavý byt, kdy v roce 2005 tuto skutečnost uvedlo pouze 7 % z celkového počtu domácností.

4.2.2 Liberecký kraj

Liberecký kraj byl také postižen odsunem Němců. Jeho rozloha činí 3 163 km², což ho řadí na druhé místo mezi nejmenší kraje v ČR s počtem obyvatel 439 817. Osídlení je řídké zejména kvůli hornatému povrchu, kdy největší hustota obyvatel je centralizována do větších měst jako Liberec, Semily, Česká Lípa, nebo Jablonec nad Nisou. Liberec je proslulý také jeho průmyslovou produkcí, kdy mezi nejznámější firmy patří Liberecká Textilana, nebo Jablonecký Liaz, který dodává náhradní díly do firmy Škoda auto. Ač v dnešní době již na ústupu, dříve byl Ústecký kraj doménou sklárství, kde mezi známé podniky patří Kamenický Šenov - světoznámý zaměřením na výrobu lustrů. (23)

Tabulka č. 9: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Liberecký kraj

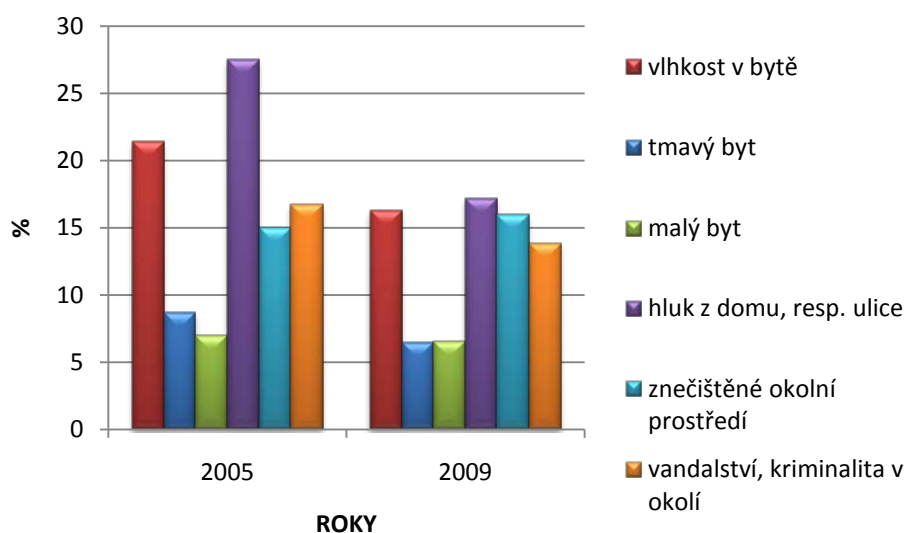
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Liberecký kraj	Liberecký kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	171 543	170 941	-602
Počet domácností relat.	100	100	4,3	4,2	-0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	21,4	16,3	-5,1
tmavý byt	11,4	4,5	8,7	6,4	-2,2
malý byt	22,5	9,3	7	6,5	-0,4
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	27,5	17,2	-10,3
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	15	16	1
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	16,7	13,8	-2,9
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	27,1	21,5	-5,6
určitou zátěží	128,1	67,2	66,9	68,2	1,3
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	5,9	10,3	4,4

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z tabulky číslo 9 je patrné, že náklady na bydlení byly již v roce 2005 pro část domácností značnou zátěží, konkrétně pro 66,9 % domácností Libereckého kraje. Patrné je také to, že vzrostl počet domácností o 4,4 %, které oproti roku 2005 v roce 2009 tvrdily, že pro ně náklady na bydlení nejsou vůbec žádnou zátěží. Značný posun je také patrný v názoru domácností na hluk z ulice a domu, kdy oproti roku 2005, kdy tento fakt uvedlo 27,5 % domácností, došlo v roce 2009 k poklesu o 10,3 %. Bytová situace se tedy v tomto ohledu značně zlepšila. Kromě hluku z ulice si také domácnosti stěžovaly na vlhkost v bytě, či

vandalství a kriminalitu. I v těchto ukazatelích je vidět pokles a tak lze říci, že úroveň bydlení se v tomto směru ubírala k lepšímu.

Graf č. 9: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Libereckém kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Graf číslo 9 znázorňuje poměrové zastoupení posuzovaných parametrů v Libereckém kraji, kde v roce 2005 významným problémem po hluku z ulice, byla pro domácnosti vlhkost v bytě, která trápila 21,4 % domácností Libereckého kraje. Právě v těchto dvou parametrech je patrný značný pokles, v ostatních parametrech se výrazné změny neudály.

4.2.3 Karlovarský kraj

V Karlovarském kraji se nachází 307 453 obyvatel na celkové rozloze 3 314 km². (24) Karlovarský kraj je známý především svými lázeňskými městy, kterými jsou Karlovy Vary, Mariánské lázně, Lázně Kynžvart, Františkovy lázně, Lázně Kyselka a Lázně Jáchymov. Kromě lázeňských měst zde můžeme nalézt také stáčírnu minerálních vod (např. Kyselka - Mattoni), chemický průmysl hlavně v Sokolově a Vřesové, sklářské podniky, keramický průmysl, výroba hudebních nástrojů např. dechových nástrojů v Kraslici a dřevěných strunných v Lubech. V současné době je Karlovarský kraj známý také díky rostoucí populaci cizích občanů a značce vyrábějící alkoholické nápoje Jan Becher, která sebou nese dlouholetou tradici. (25)

Tabulka č. 10: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Karlovarský kraj

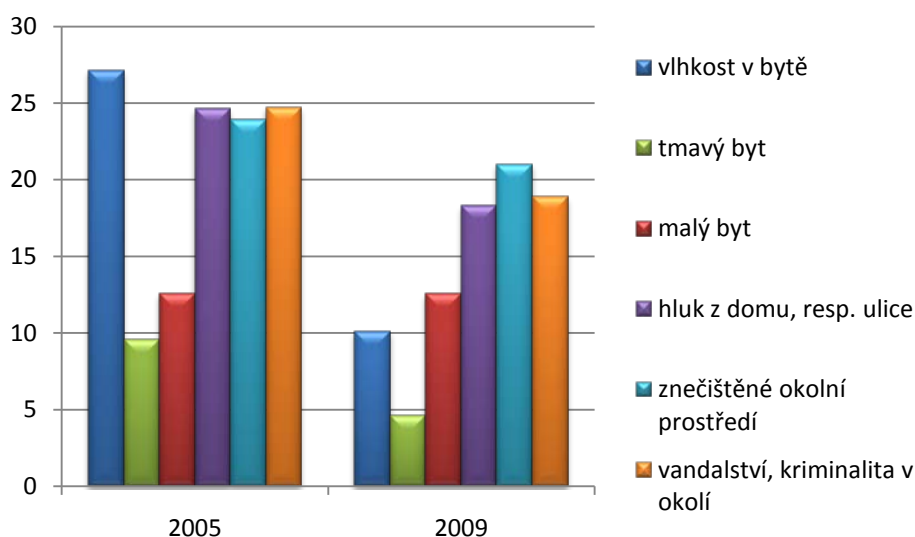
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Karlovarský kraj	Karlovarský kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	119 516	120 863	1 347
Počet domácností relat.	100	100	3	2,9	-0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	27,2	10,1	-17
tmavý byt	11,4	4,5	9,6	4,6	-5
malý byt	22,5	9,3	12,6	12,6	-0,1
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	24,7	18,3	-6,3
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	23,9	21	-2,9
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	24,7	18,9	-5,9
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	24,4	22,7	-1,7
určitou zátěží	128,1	67,2	68,9	65,3	-3,6
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	6,7	12	5,4

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z tabulky číslo 10 je patrné, že v Karlovarském kraji se nachází kolem 3 % domácností ČR. Zatímco v roce 2005 se nejvíce domácností stěžovalo na vlhkost v bytě, můžeme do roku 2009 vidět značný procentuální pokles tohoto údaje o 17 %. Celkově se o 6,3 % také zlepšil problém s hlučností z domu respektive ulice, kdy v roce 2005 se k tomuto názoru přiklonilo 24,7 % a v roce 2009 už pouze 18,3 %. Podobně kladný vývoj má i vandalství a kriminalita v kraji, kdy v roce 2005 tento fakt jako problém zaznamenalo 24,7 %

domácností, kdežto v roce 2009 již jen 18,9 %. Velký nárůst byl zaznamenán také v názoru, že náklady na bydlení v Karlovarském kraji nejsou zátěží, kdy oproti 6,7 % domácností z roku 2005 se k tomuto názoru přiklonilo 12 % v roce 2009. Celkově však lze říci, že oproti roku 2005 si domácnosti v roce 2009, co se úrovně bydlení týká, polepšily.

Graf č. 10: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Karlovarském kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Graf číslo 10 znázorňuje poměrné zastoupení všech hodnocených kritérií v porovnávaných rocích 2005 a 2009. Z grafu lze dobře vypožorovat, že situace v Karlovarském kraji se výrazně zlepšila, kdy s výjimkou parametru velikosti bytu, došlo u všech ostatních hodnocených kritérií k výraznému poklesu. Snad nejvýznamnější pokles je viditelný u vlhkosti v bytě, kdy v roce 2009 tento problém uvedlo o polovinu méně domácností. Přesto lze říci, že dle subjektivních názorů obyvatel v Karlovarském kraji není úroveň bydlení nejlepší. I nadále přetrvávají problémy s bydlením vysoko nad průměrem zbytku republiky.

4.2.4 Zlínský kraj

Zlínský kraj, s počtem obyvatel 590 673 a rozlohou 3 964 km², vznikl sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště, které patřily k Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, který spadl do Severomoravského kraje. Spolu s Olomouckým krajem tvoří region soudržnosti Střední Morava. Nachází se na východě republiky, kde jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravsko-slezským. Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 17,0 % z registrovaných subjektů celkem. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního. Jejich charakteristickou stránkou je však nízká úroveň modernizace výroby ve srovnání s ČR. (26)

Tabulka č. 11: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Zlínský kraj

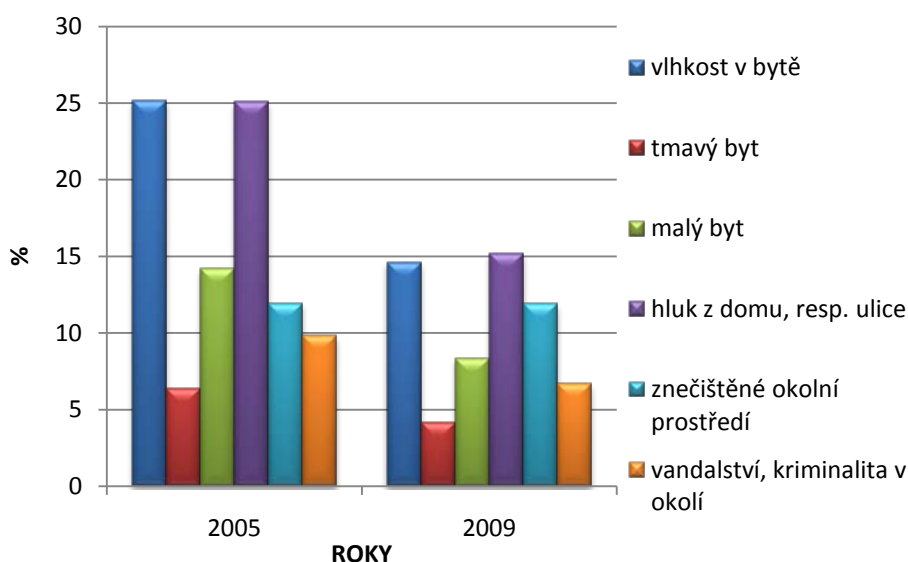
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Zlínský kraj	Zlínský kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	219 928	221 087	1 159
Počet domácností relat.	100	100	5,5	5,4	-0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	25,2	14,6	-10,5
tmavý byt	11,4	4,5	6,4	4,2	-2,2
malý byt	22,5	9,3	14,2	8,4	-5,8
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	25,1	15,2	-9,9
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	12	11,9	-0,1
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	9,8	6,7	-3,1
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	22,6	24,1	1,5
určitou zátěží	128,1	67,2	67,4	69,1	1,7
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	10	6,8	-3,2

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z tabulky číslo 11 je možné vidět, že náklady na bydlení byly již v roce 2005 pro značnou část domácností značnou zátěží, konkrétně pro 67,4 % domácností. V roce 2005 nejvíce Zlínským domácnostem vadil hluk z domu 25,1 % či ulice a vlhkost v bytě 25,2 %. V obou ukazatelích došlo k významnému poklesu, tedy řešení této situace. Hluk z ulice uvedlo v roce 2009 pouze 15,2 % domácností, což byl značný pokles téměř o 10 %. U vlhkosti

v bytě tomu bylo ještě o něco lépe, kdy došlo k poklesu o 10,5 %. Podobně jako u mnoha předchozích krajů i v Zlínském kraji jsou náklady na bydlení čím dál tím větší zátěží pro domácnosti, kdy v roce 2009 24,1 % domácností uvedlo, že jsou pro ně náklady velkou zátěží a 69,1 % že jsou náklady na bydlení určitou zátěží pro jejich rodinné rozpočty.

Graf č. 11: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Zlínském kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Celkově lze z grafu číslo 11 vypožorovat, že posun k lepšímu můžeme sledovat u všech ukazatelů problémů s bydlením. To svědčí o lepší se tendenci vývoje životní úrovně potažmo úrovně bydlení v tomto kraji.

4.2.5 Pardubický kraj

Pardubický kraj leží na pomezí Čech a Moravy, krajské město Pardubice je od Prahy vzdáleno 100 km. Pardubický kraj leží na evropském železničním koridoru spojujícím Berlín s Vídní, buduje se napojení na evropskou dálniční síť. Mezinárodní letiště v Pardubicích je jedním z pěti páteřních letišť České republiky. Na území Pardubického kraje najdou návštěvníci mnohé významné hrady, zámky a církevní památky. Především je nutné jmenovat krásný renesanční zámek v Litomyšli zapsaný na seznamu kulturního dědictví UNESCO, kde se každoročně koná jeden z nejvýznamnějších operních festivalů Evropy. Milovníci památek a architektury jistě ocení zámecký areál v Moravské Třebové, zámek v Pardubicích s dochovaným unikátním opevňovacím systémem, rokokový skvost Nové Hradky a další. (27)Počet obyvatel v Pardubickém kraji k 30.9.2010 je 516 943. (28)

Tabulka č. 12: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Pardubický kraj

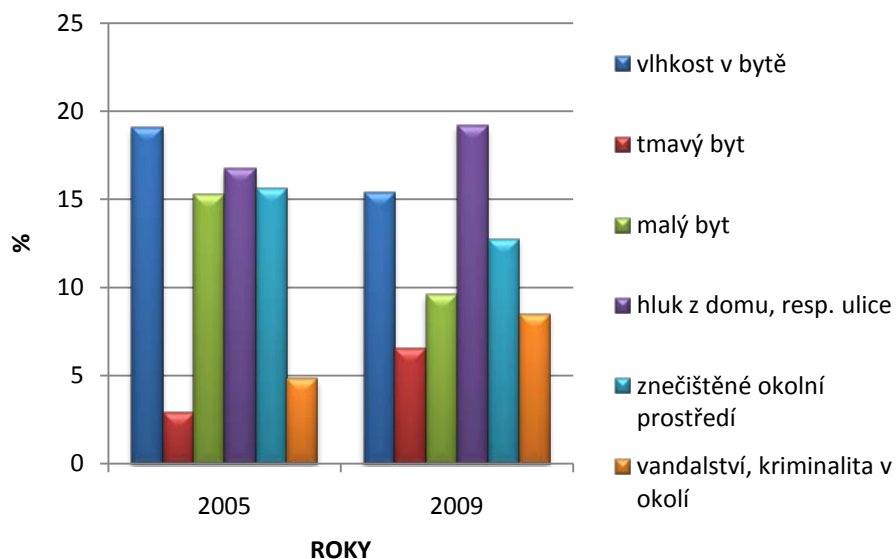
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Pardubický kraj	Pardubický kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	188 103	196 905	8 802
Počet domácností relat.	100	100	4,7	4,8	0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	19	15,4	-3,6
tmavý byt	11,4	4,5	2,9	6,6	3,7
malý byt	22,5	9,3	15,3	9,6	-5,7
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	16,8	19,2	2,4
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	15,6	12,7	-2,9
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	4,8	8,5	3,7
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	21,9	26,6	4,7
určitou zátěží	128,1	67,2	66	64,5	-1,6
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	12,1	8,9	-3,1

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

V roce 2005 v Pardubickém kraji uvedlo 66 % domácností, že náklady na bydlení jsou pro ně určitou zátěží, jak uvádí tabulka číslo 12. V roce 2009 to uvedlo 64,5 %, avšak tento pokles se projevil v názoru, že náklady na bydlení jsou pro domácnosti velkou zátěží, oproti roku 2005 nastal nárůst o 4,7 %. Jako největší problém uvedlo 19 % domácností v roce 2005 vlhkost v bytě. V roce 2009 však nejvíce domácností uvedlo hluk z domu a ulice. Zároveň zde byl také nárůst o 3,7 % ve vandalství a kriminalitě v okolí. Celkově lze

tedy říci, že ač některé problémy se do roku 2009 zlepšily, jiné se naopak zhoršují. Nelze tedy říci, že by úroveň bydlení v Pardubickém kraji jednoznačně rostla.

Graf č. 12: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Pardubickém kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z grafu číslo 12 je možné vypočítat, že v obou porovnávaných letech převládá vlhkost v bytě a hluk z domu. Rozdílný je posun v těchto dvou parametrech. Zatímco domácnosti zaznamenaly zlepšení v problému vlhkého bytu, naopak hluk z ulice a domu se v průběhu let zhoršil. K poklesu a tedy ke zlepšení došlo ve velikosti bytu a znečištění okolního prostředí. Opačnou tendenci ukazují parametry vandalství a kriminalita a tmavý byt.

4.2.6 Královéhradecký kraj

V jeho příhraniční oblasti se zvedají hřbety Orlických hor a Krkonoš a nejvyšší hora Krkonoš Sněžka (1602 m. n. m.) je zároveň nejvyšším vrcholem České republiky. Směrem k jihozápadu se krajina postupně snižuje do Polabské nížiny, kde leží naopak nejnižší položený bod kraje (202 m. n. m.). Výškové rozpětí tedy činí celých 1 400 metrů. (29)

Vzhledem k jeho reliéfu se řadí mezi zemědělsko – průmyslové oblasti. Národní park Krkonoše zasahuje do Královéhradeckého kraje dvěma třetinami své rozlohy. Rozvinutý cestovní ruch v horských oblastech je důležitým přínosem do ekonomiky nejen kraje, ale i celé republiky. (29)

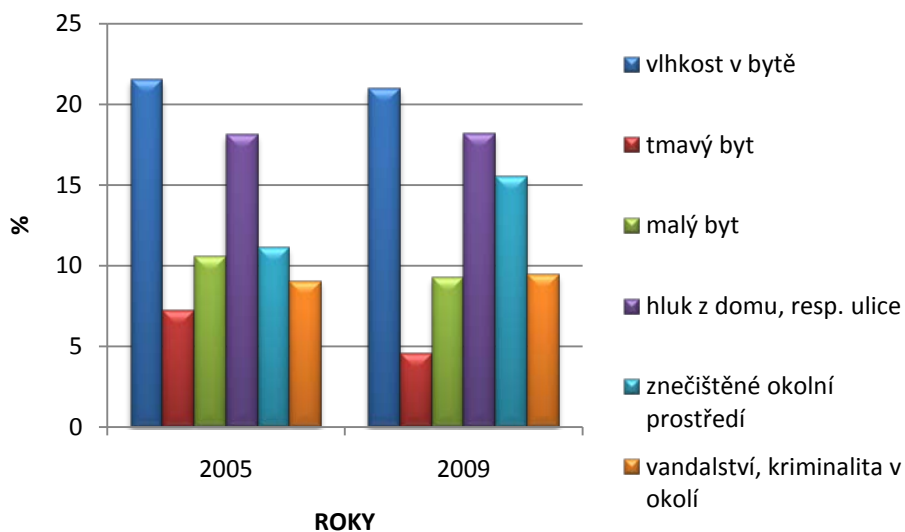
Tabulka č. 13: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Královéhradecký kraj

roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Královéhradecký kraj	Královéhradecký kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	217 895	216 986	-909
Počet domácností relat.	100	100	5,4	5,3	-0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	21,5	21	-0,5
tmavý byt	11,4	4,5	7,2	4,5	-2,7
malý byt	22,5	9,3	10,6	9,2	-1,3
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	18,1	18,2	0
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	11,1	15,5	4,4
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	9	9,4	0,4
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	27	19,9	-7,1
určitou zátěží	128,1	67,2	61,8	73,9	12,1
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	11,2	6,2	-5

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z tabulky číslo 13 vidíme, že v kraji žilo v roce 2005 celkem 217 895 domácností, jejichž počet do roku 2009 klesl o 909 domácností, tedy absolutně na 216 986 domácností. Jako největší problém v obou porovnávaných letech domácnosti uvedli vlhkost v bytě a také hluk z domu, respektive ulice. Výraznější posud domácnosti zaznamenaly pouze v 4,4% nárůstu v problému znečištění okolního prostředí. Náklady na bydlení v roce 2005 znamenaly pro 61,8 % domácností určitou zátěž. Tento fakt v roce 2009 zesílil na 73,9 %, což znamenalo 12,1% nárůst.

Graf č. 13: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Královéhradeckém kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z grafu číslo 13 je vidět, že situace se v průběhu posuzovaných let příliš nezměnila. Největší změna je vidět u parametru znečištění okolního prostředí, avšak bohužel k horšímu. Ostatní parametry jsou poměrně vyrovnané, bez znatelného posunu.

4.2.7 Olomoucký kraj

Kraj s rozlohou 5 267 km² a 641 797 obyvateli se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje i do její severní části. Z hlediska územně-správního tvoří spolu se Zlínským krajem oblast Střední Moravy. V Olomouckém kraji působí řada tradičních průmyslových podniků. Na zemědělskou výrobu navazuje množství potravinářských podniků, z dalších odvětví průmyslu je rozvinutý textilní a oděvní průmysl, výroba strojů a zařízení, průmysl optiky a optických zařízení a mnoho dalších. V roce 2009 v Olomouckém kraji sídlilo 164 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. V těchto podnicích pracovalo 44 323 zaměstnanců s průměrnou měsíční mzdou 21 091 Kč. Tržby těchto podniků za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy dosáhly 87 425 mil. Kč. (30)

Tabulka č. 14: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Olomoucký kraj

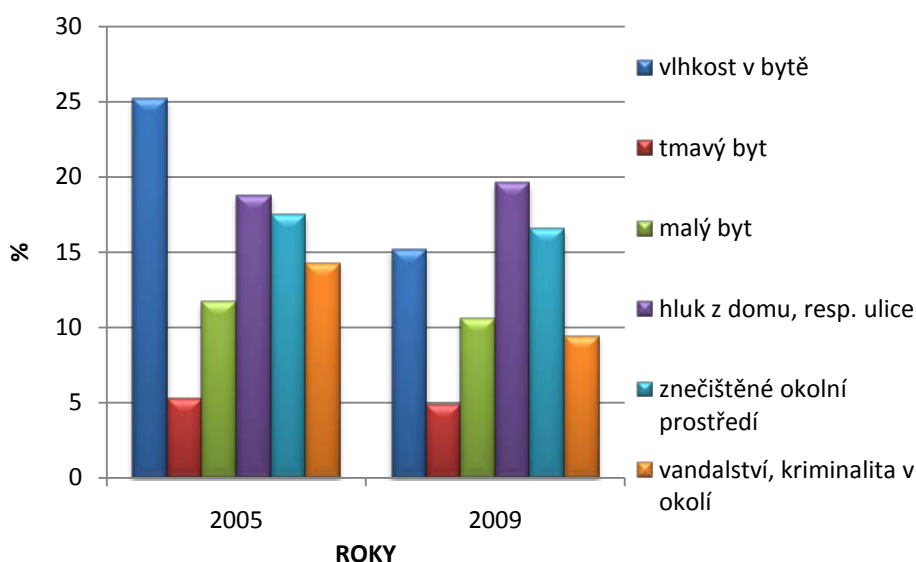
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Olomoucký kraj	Olomoucký kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	249 968	244 452	-5 516
Počet domácností relat.	100	100	6,2	5,9	-0,3
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	25,2	15,2	-10
tmavý byt	11,4	4,5	5,3	4,9	-0,3
malý byt	22,5	9,3	11,7	10,6	-1,1
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	18,8	19,6	0,8
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	17,5	16,5	-0,9
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	14,3	9,4	-4,8
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	24,2	31,2	7
určitou zátěží	128,1	67,2	66,7	58,6	-8,1
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	9,1	10,2	1,1

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z tabulky číslo 14 je patrné, že v Olomouckém kraji se v roce 2005 nacházelo 6,2 % všech domácností ČR. V roce 2009 byl procentuální pokles 0,3 % což znamená, že v roce 2009 se v Olomouckém kraji nacházelo 5,9 % všech domácností ČR. V absolutních číslech tedy od roku 2005 do roku 2009 ubylo na území Olomouckého kraje 5 516 domácností. Olomoucké domácnosti byly v roce 2005 poměrně kritické hlavně z hlediska vlhkosti v bytě, kdy tyto problémy uvedlo 25,2 % tedy více jak 1/4 domácností v Olomouckém kraji. V roce 2005 uvedlo hluk z ulice a domu 22,9 % a znečištění okolního prostředí 17,5 %

domácností. Náklady na byt se stávají poměrně velkou zátěží, neboť v roce 2005 to uvedlo 24,2 % a v roce 2009 už 31,2 %. Tento 7% nárůst dokazuje, že bydlení se stává pro domácnosti nákladově náročné, ač můžeme vidět i pokles o 8,1 % v názoru, že je pouze určitou zátěží.

Graf č. 14: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Olomouckém kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Jak je patrné z grafu číslo 14 v roce 2009 si na vlhkost v bytě stěžovalo jen 15,2 %, což znamenalo pokles o 10 %. Tento pokles svědčí o lepší se bytové situaci. Ostatní ukazatele se změnilly jen minimálně.

4.2.8 Ústecký kraj

Ústecký kraj je další hraniční oblastí, která se nachází severně od Středočeského kraje. V minulosti zde byl velký vliv ze strany Německa, kdy tento kraj jednu dobu patřil k Německu, později byl zase vrácen ČR. Počet obyvatel v Ústeckém kraji je 836 134 a jeho rozloha je 5 335 km². Ústecký kraj patří ke krajům s největší nezaměstnaností v ČR v důsledku útlumu hornictví a tak zde nastala potřeba rekvalifikace obyvatelstva. Svou úlohu v jejím naplnění mají odborná učiliště, odborné střední školy a vysoké školy jako např. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, fakulta Českého vysokého učení technického, Vysoká škola finančně-správní, Vysoká škola ekonomie a managementu, která na území kraje působí. Tak jako většina krajů i Ústecký kraj má ve svém sbírce řadu památek. Mezi nejznámější hrady patří Most a Kadaň. Zámky jsou Klášter nad Ohří, Bílina, nebo Děčín. Ústecký kraj je velice industriální oblast. Průmysl je zaměřen především do měst Chomutov, Most, Ústí nad Labem a Lovosice. (31)

Tabulka č. 15: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Ústecký kraj

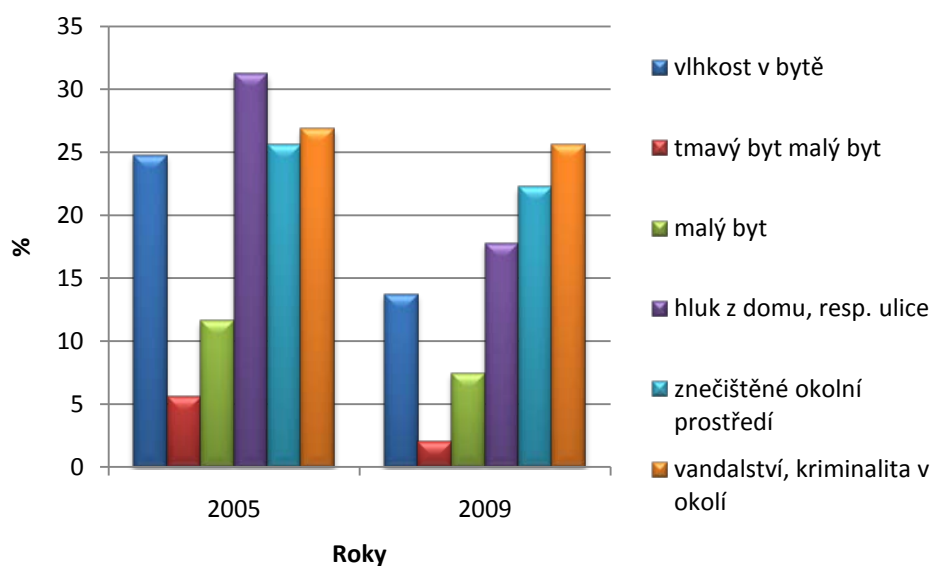
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Ústecký kraj	Ústecký kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	326 919	332 813	5 894
Počet domácností relat.	100	100	8,1	8,1	0
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	24,7	13,7	-11
tmavý byt	11,4	4,5	5,6	2	-3,6
malý byt	22,5	9,3	11,7	7,5	-4,2
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	31,3	17,8	-13,5
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	25,7	22,3	-3,4
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	26,9	25,6	-1,3
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	26,8	25,9	-0,8
určitou zátěží	128,1	67,2	59,4	61,9	2,5
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	13,8	12,1	-1,7

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Jak už bylo řečeno v Ústeckém kraji je řada industriálních podniků, to mohlo ovlivnit i rozhodování domácností při hodnocení v roce 2005. Za největší problém domácnosti považovaly především hluk z domu a ulice, kdy se k tomuto názoru přiklonilo 31,3 % všech domácností Ústeckého kraje, při čemž se přiklonilo 26,9 % také k vysoké kriminalitě

a vandalství. Z tabulky číslo 15 je také patrné, že tyto problémy spolu s vlhkostí v bytě se do roku 2009 podstatně zlepšily. Největší pokles byl o 13,5 % v řešení hluku z domu nebo ulice. Dalším výrazným poklesem bylo řešení vlhkosti v bytě, kde oproti roku 2005 klesl tento údaj o 11 %. Náklady na bydlení považovalo 59,4 % domácností v roce 2005 za určitou zátěž. V roce 2009 tento názor zesílil až na 61,9 %. Podobně jako v Karlovarském kraji, ani Ústecký kraj nevyznívá v celkovém měřítku příliš kladně. Hodnocení Ústeckého kraje je taktéž velmi kritické, a ač zde lze sledovat posun k lepšímu, i v roce 2009 stále hodnoty názorů dosahovaly vysokých čísel.

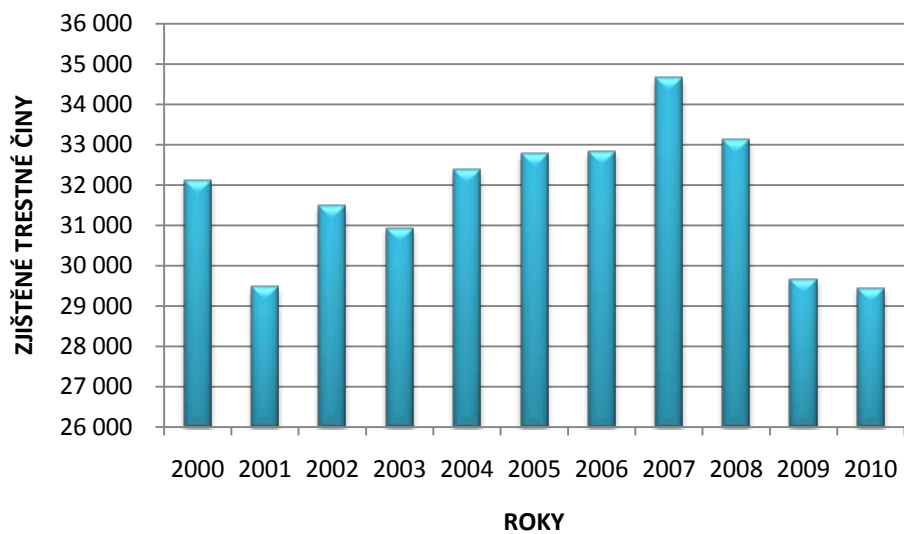
Graf č. 15: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Ústeckém kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Graf číslo 15 přehledně znázorňuje poměrové zastoupení všech problémů v obou porovnávaných letech. Zatímco v roce 2005 byl dominantním problémem hluk z ulice a domu, v roce 2009 se dostalo do popředí vandalství. Vandalství v Ústeckém kraji je velkým problémem. V roce 2009 se 20 % všech trestných činů uskutečnilo právě v tomto kraji. Graf číslo 16 popisuje vývoj kriminality v Ústeckém kraji. Nejvyšší hodnoty se objevily v roce 2007, se v Ústeckém kraji řešilo celkem 34 663 trestných činů, což bylo 30 % všech trestných činů v ČR.

Graf č. 16: Vývoj kriminality v Ústeckém kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

4.2.9 Moravskoslezský kraj

Kraj, který se nachází ve východním cípu ČR má nejvyšší počet obyvatel ze všech českých krajů a také nejvyšší hustotu zalidnění, vysoce převyšující republikový průměr. (32)

Od 19. století kraj patřil, a také v současnosti patří, mezi nejdůležitější průmyslové regiony střední Evropy. Jeho zaměření hospodářské činnosti – odvětvová struktura – však dnes přináší nemalé problémy související s restrukturalizací tohoto regionu, s řešením sociálních problémů zejména spojených s výší nezaměstnanosti. Od počátku devadesátých let dochází k podstatnému zlepšení stavu životního prostředí vlivem poklesu průmyslové výroby, používání šetrnějších technologií a značným investicím do ekologických opatření. I přes tato uvedená zlepšení patří kraj nadále mezi nejzatíženější oblasti v České republice, neboť v minulosti byly znečištěny všechny složky životního prostředí. Dnes se jako nejzávažnější jeví kontaminace půdy a podzemních vod v důsledku průmyslové činnosti, důlní poklesy a znečištění povrchových vod a ovzduší. (33)

Tabulka č. 16: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Moravskoslezský kraj

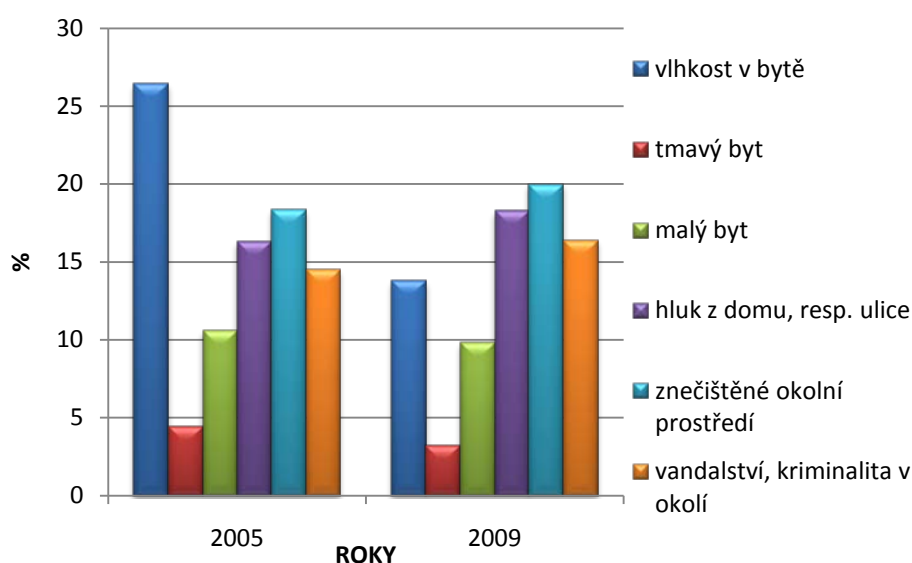
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Moravskoslezský kraj	Moravskoslezský kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	482 241	488 585	6 344
Počet domácností relat.	100	100	12	11,9	-0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	26,4	13,8	-12,6
tmavý byt	11,4	4,5	4,5	3,2	-1,2
malý byt	22,5	9,3	10,6	9,8	-0,8
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	16,3	18,3	1,9
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	18,4	20	1,6
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	14,5	16,4	1,9
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	30,1	24,9	-5,2
určitou zátěží	128,1	67,2	54,3	67,3	13
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	15,7	7,8	-7,8

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Jak bylo výše zmíněno, Moravskoslezský kraj je územím s největším zalidněním vůbec. Z tabulky číslo 16 je patrné, že v roce 2005 se zde nacházelo 12 % všech domácností ČR. V roce 2009 to bylo jen o 0,1 % méně, a sice 11,9 % všech domácností ČR. V roce 2005 za největší problém domácnosti Moravskoslezského kraje považovaly vlhkost v bytě, kterou

v šetření uvedlo 26,4 %, oproti 13,8 % v roce 2009. Tento značný pokles o 12,6 % svědčí o podstatném zlepšení v tomto posuzovaném ukazateli. V roce 2009 domácnostem vadilo nejvíce znečištěné okolní prostředí - 20%. Již v roce 2005 byly náklady na bydlení pro 30,1 % velkou zátěží a pro 54,3 % určitou zátěží. V roce 2009 se 67,3 % domácností přiklonilo k názoru, že náklady na bydlení jsou pro domácnosti určitou zátěží. Můžeme zde také vidět značný pokles o 7,8 % v názoru, že náklady na bydlení nejsou pro domácnosti žádnou zátěží.

Graf č. 17: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Moravskoslezském kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z grafu číslo 17 je vidět, že v Moravskoslezském kraji došlo k značnému řešení situace s vlhkými byty. V roce 2009 tento problém uvedlo již pouze 13,8 % domácností. Ostatní posuzované parametry zůstávají bez výraznější změny, což vypovídá o konstantním vývoji životní úrovně v Moravskoslezském kraji.

4.2.10 Kraj Vysočina

Kraj, ve kterém se dělí Česká republika na Čechy a Moravu. Vrch Melechov na území okresu Havlíčkův Brod je v některých pramenech označován za geografický střed Evropy. Jeho rozloha je 6 795 km² a patří tak mezi největší kraje ČR s celkovým počtem obyvatel 514 756. (34)

Do května 2001 se jmenoval Jihlavský kraj. Průměrná populační velikost obce na Vysočině je 725 obyvatel, což je nejméně ze všech krajů ČR. V kraji jsou nejčastěji zastoupeny obce s počtem obyvatel menším než 500. Kraj Vysočina je atraktivním z hlediska jeho celoročního turistického využití. Nabízí dobré příležitosti pro pobytovou zimní i letní turistiku a návštěvu hodnotných kulturně-historických památek. (35)

Tabulka č. 17: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Kraj Vysočina

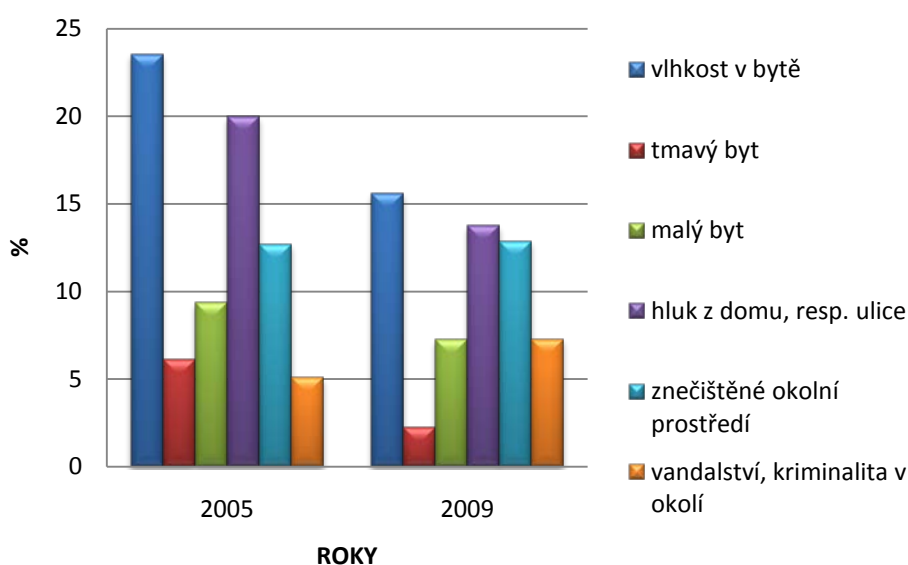
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Kraj Vysočina	Kraj Vysočina	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	186 584	192 450	5 866
Počet domácností relat.	100	100	4,6	4,7	0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	23,5	15,6	-7,9
tmavý byt	11,4	4,5	6,1	2,2	-3,9
malý byt	22,5	9,3	9,3	7,3	-2,1
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	20	13,7	-6,2
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	12,7	12,9	0,2
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	5,1	7,3	2,2
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	18,3	20	1,6
určitou zátěží	128,1	67,2	77,3	74,1	-3,2
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	4,4	5,9	1,5

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

V kraji Vysočina se nacházelo v roce 2005 4,6 % všech domácností ČR. Tento stav s nepatrným postupem o 0,1 % přetrvával i do roku 2009. V roce 2005 si obyvatelé kraje Vysočina nejvíce stěžovali na vlhkost v bytě, kdy tento problém uvedlo 23,5 % domácností. Rovných 20 % domácností také uvedlo hluk z domu, respektive ulice. V obou ukazatelích by do roku 2009 značný pokles o 7,9 %, respektive 6,2 %. Za nejmenší problém domácnosti považovaly vandalství a kriminalitu v okolí, kdy to v roce 2005

vedlo 5,1 % domácností. V roce 2009 byl v tomto problému oproti roku 2005 zaznamenán vzestup o 2,2 % tzn., že tento problém v roce 2009 uvedlo 7,3 %. Z tabulky číslo 17 lze vypočítat zajímavý fakt, že domácnosti v souvislosti s náklady na bydlení uvedly, že pro 73,3 % z nich jsou náklady na bydlení určitou zátěží, a tento stav se k roku 2009 změnil o 3,2 %. Došlo zde dokonce k zvýšení názoru o 1,5 %, že náklady na bydlení nejsou pro domácnosti vůbec žádnou zátěží. Celkově lze tedy říci, že z hlediska nákladu na bydlení se situace zlepšuje i přesto, že došlo k 1,6% nárůstu v názoru, že náklady na bydlení jsou velkou zátěží pro domácnosti. Většina problémů s bydlením má v druhém z porovnávaných roků sestupnou tendenci.

Graf č. 18: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Kraji Vysočina

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Podobně jako v Pardubickém kraji se i domácnosti v kraji Vysočina nejvíce potýkaly v roce 2005 s problémy vlhkosti v bytě a hluku z ulice a domu což je graficky promítnuto v grafu číslo 18. Oba parametry zaznamenaly v průběhu let výrazný pokles a situace se tak zlepšila. To se nedá říci o kriminalitě a znečištění prostředí. K tomuto problému se vyjádřilo více domácností v roce 2009.

4.2.11 Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj se rozkládá v jihovýchodní části České republiky při hranicích s Rakouskem a Slovenskem. Centrem kraje je druhé největší město České republiky Brno, které je významným střediskem justice, ekonomickým a správním centrem, městem univerzit a veletržním centrem střední Evropy s dlouholetou tradicí pořádání veletrhů, za nimiž ročně přijíždí přes jeden milión lidí z celého světa. Výhodou kraje je vynikající dopravní dostupnost a strategická poloha na křižovatce transevropských silničních a železničních dálkových tras, které jsou důležitými tepnami spojujícími západní Evropu s východní a severní s jižní. Jihomoravský kraj patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem. Zejména v posledních letech roste počet podnikatelských subjektů v oblasti počítačové technologie, telekomunikací, vývoje softwaru a ostatních hi-tech oborů. Jihomoravský kraj výrazně podporuje rozvoj technologických a biotechnologických inkubátorů určených pro začínající firmy. Na nadprůměrné vzdělanostní úrovni obyvatel v kraji má podíl kvalitní systém vysokého školství. (36)

S rozlohou 7196 km² a počtem obyvatel 1 154 191 se řadí na 4. respektive 3. místo co se porovnání s ostatními kraji ČR týče.

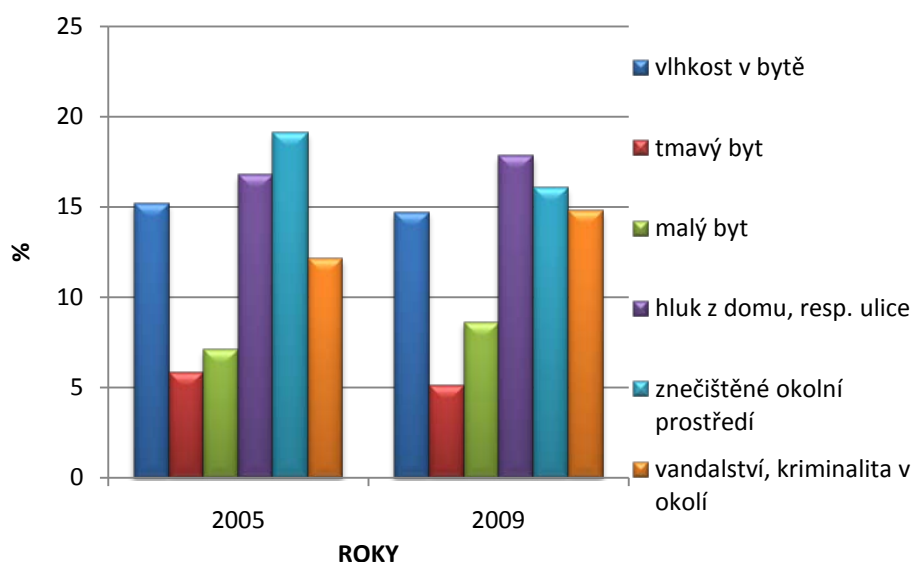
Tabulka č. 18: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Jihomoravský kraj

roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Jihomoravský kraj	Jihomoravský kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	416 683	436 824	20 141
Počet domácností relat.	100	100	10,4	10,6	0,2
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	15,2	14,7	-0,4
tmavý byt	11,4	4,5	5,8	5,1	-0,7
malý byt	22,5	9,3	7,1	8,6	1,5
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	16,8	17,8	1
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	19,1	16,1	-3
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	12,1	14,8	2,6
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	24,7	22,4	-2,3
určitou zátěží	128,1	67,2	65,6	68,7	3,2
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	9,7	8,8	-0,9

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z tabulky číslo 18 můžeme vyčíst, že Jihomoravský kraj obsahoval 10,4 % respektive 10,6 % všech domácností v ČR. Spolu s hl. m. Prahou se Brno považuje za metropole ČR. Od roku 2005 do roku 2009 počet domácností vzrostl o 20 141. V roce 2005 19,1 % domácností považovalo za problém znečištěné okolní prostředí, což se v roce 2009 zlepšilo o 3 %. Statistiky v subjektivních názorech jsou v tomto kraji poměrně vyrovnané, žádný výrazný pokles ani vzestup zde není patrný. Zatímco v roce 2005 považovalo 65,6 % domácností náklady na bydlení za určitou zátěž v roce 2009 se k tomuto názoru přiklonilo dalších 3,2 %, což v konečném součtu dělá 68,7 % domácností.

Graf č. 19: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Jihomoravském kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Poměrové procentuální zastoupení hodnocených parametrů v Jihomoravském kraji znázorňuje graf číslo 19. V takto přehledně uspořádaném náhledu je viditelné, že v porovnání obou vybraných let 2005 a 2009 nedošlo k výraznějšímu posunu. Obecně ale lze říci, že všechny parametry dosahují poměrně vysokých čísel, což poukazuje na příliš se nezlepšující situaci v Jihomoravském kraji. Úroveň bydlení tu tedy v subjektivním posouzení obyvatel tohoto kraje nedosáhlo výrazného zlepšení a tím pádem se nedá hovořit ani o zlepšení životní úrovně.

4.2.12 Plzeňský kraj

Plzeňský kraj se vyznačuje pestrými přírodními podmínkami. Tato rozmanitost je podmíněna především reliéfem. Převládajícím přírodním fenoménem je pásmo pohraničních pohoří na jihozápadě (Šumava a Český les) a Plzeňská kotlina na severovýchodě kraje. (37)

S celkovým počtem obyvatel 571 980 a rozlohou 7 561 km² se nachází ve výhodné poloze mezi Hl. m. Prahou a zeměmi západní Evropy. S velkým počtem zámků a hradů se také stala jednou z hlavních turistických oblastí ČR. K historickým památkám kraje patří barokní zámek Manětín, klášterní konvent v Plasích (národní kulturní památka), zříceniny gotických hradů Radyně a Buben, renesanční zámek Kaceřov, zřícenina hradu Rabštejn nad Střelou, renesanční zámek Horšovský Týn, vodní hrad Švihov, zámek Kozel, barokní zámek Nebílovy, zámek Lužany, klášter v Kladrubech, hrad Kašperk, zřícenina gotického hradu Libštejn aj. (38)

Tabulka č. 19: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Plzeňský kraj

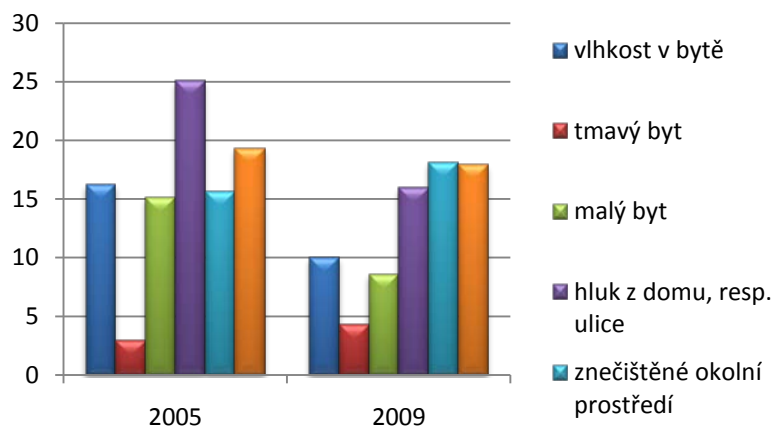
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Plzeňský kraj	Plzeňský kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	221 585	227 939	6 354
Počet domácností relat.	100	100	5,5	5,5	0
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	16,3	10	-6,2
tmavý byt	11,4	4,5	3	4,3	1,3
malý byt	22,5	9,3	15,1	8,6	-6,5
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	25,1	16	-9,1
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	15,7	18,1	2,5
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	19,3	17,9	-1,4
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	24,6	21,9	-2,7
určitou zátěží	128,1	67,2	62,4	72,7	10,3
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	13,1	5,4	-7,6

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Dle subjektivních názorů domácností ČR, se domácnosti v Plzeňském kraji nejvíce potýkaly s problémem hluku z domu, respektive ulice, což je možná způsobeno zejména tím, že Plzeň se stala hlavní cestou ze západních zemí, kdy především hraniční přechod Rozvadov vedl tisíce aut ročně přímo do centra města Plzeň. Problém s hlukem se částečně

vyřešil dostavbou obchvatu kolem města, kdy auta už nemusejí křížovat centrum města. V roce 2009 se více domácnosti potýkaly s problémem znečištěného okolního prostředí, což může být zapříčiněno soustředěností průmyslu do Plzeňského kraje, kde mezi známé výrobce patří také výrobci lihovin Bohemia Sekt a.s., Plzeňský Prazdroj a.s a Stock Plzeň a.s. Podle tabulky číslo 19 uvedlo tento problém s nečištěním okolního prostředí 18,1 % domácností v šetření v roce 2009. V roce 2009 znečištění okolního prostředí vykazuje 2,5% nárůst oproti roku 2005. Z uvedených údajů je zřejmé, že vývoj ukazatelů o vlhkosti v bytě, velikosti bytu a již zmíněný hluk z domu respektive ulice vykazují sestupnou tendenci, což může vést k většímu uspokojování potřeb domácností v Plzeňském kraji, ve kterém se nacházelo v obou porovnávaných letech 5,5 % všech domácností ČR. Ani v Plzeňském kraji občasné nepovažují náklady na bydlení za nízkou zátěž pro jejich rodinné rozpočty. Oproti roku 2005 kdy 62,4 % domácností uvedlo, že jsou pro ně náklady na bydlení určitou zátěží, se v roce 2009 k tomuto názoru přiklonilo 72,7 % domácností, což znamená 10,3% nárůst za 4 roky. Podobně jako u předchozích krajů, ani v Plzeňském kraji příliš domácností netrpí potřebou mít světlejší byt. Lze také vypočítat sestupnou tendenci v názoru, že náklady na bydlení nejsou vůbec žádnou zátěží. Naopak čím dál více domácností uvádí, že jsou pro ně náklady na bydlení určitou zátěží.

Graf č. 20: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Plzeňském kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Jak ukazuje graf číslo 20, domácnostem v roce 2005 poměrně dost vadila velikost bytu, avšak do roku 2009 je zde patrný značný pokles. V první z porovnávaných let je dominantním prvkem hluk z domu respektive z ulice, kde můžeme vidět, že tento názor

značně převýšil ostatní problémy. Do roku 2009 se situace výrazně zlepšila a pokles zde tento názor postavil až na 3. Místo za znečištěním okolního prostředí, které také zaznamenalo růst. A dále vandalství a kriminalita v obou letech dělala domácnostem v Plzeňském kraji potíže.

4.2.13 Jihočeský kraj

Jihočeský kraj se rozkládá jižně od Středočeského kraje, podél řeky Vltavy. V Jihočeském kraji žije 638 291 obyvatel a jeho rozloha činí 10 056 km², což z něj dělá druhý největší kraj České republiky co do rozlohy v km². Oblast je zajímavá mnoha rybníky a kromě řeky Vltavy se zde nacházejí také říční toky Lužnice, nebo Otava. V souvislosti s charakteristikou reliéfu se stává významnou turistickou a rekreační oblastí. Kolem hranic se rozkládá Národní park Šumava a také Českobudějovická a Třeboňská pánev, Středočeská pahorkatina, Českomoravská vrchovina, nebo Novohradské hory. (39)

Tabulka č. 20: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Jihočeský kraj

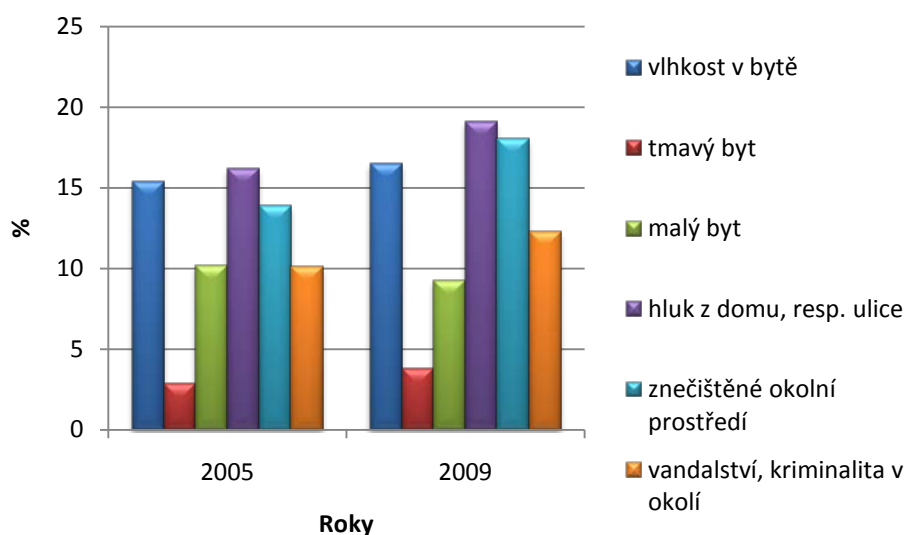
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácností celkem	domácností celkem	Jihočeský kraj	Jihočeský kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	245 850	248 878	3 028
Počet domácností relat.	100	100	6,1	6	-0,1
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	15,4	16,5	1,1
tmavý byt	11,4	4,5	2,9	3,8	0,9
malý byt	22,5	9,3	10,2	9,3	-0,9
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	16,2	19,1	2,9
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	13,9	18,1	4,1
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	10,1	12,3	2,2
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	17	18,2	1,2
určitou zátěží	128,1	67,2	69,6	71,7	2,1
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	13,4	10,1	-3,3

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Domácnosti v Jihočeském kraji tvořily v roce 2005 pouhých 6,1 % celkového počtu domácností v ČR. Toto zastoupení se v průběhu let ještě o 0,1 % zmenšilo, kdy v roce 2009 tvořily domácnosti pouze 6 % celkového počtu 4 116 364 domácností v ČR. V roce 2005 se Jihočeský kraj potýkal nejvíce s problémem hlučných domů a ulic, tuto skutečnost uvedlo 41,4 % všech domácností v ČR a v Jihočeském kraji to bylo 16,2 %. Tato

skutečnost se do roku 2009 ještě zhoršila o dalších 2,9 % tak, že stížnost na hlučný byt a ulici uvedlo 19,1 %. Co se týče nákladů na bydlení, považují ho domácnosti v Jihočeském kraji za velkou zátěž, kdy 69,6 % uvedlo tento problém v roce 2005 a dokonce 71,7 % v roce 2009. Veškeré údaje jsou uvedené v tabulce číslo 20.

Graf č. 21: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Jihočeském kraji

Zdroj: ČSÚ

Z grafu číslo 21 je lze vypožorovat, že kromě problémů s hlučností se v Jihočeském kraji také domácnosti potýkaly s vlhkostí v bytě, kdy v roce 2005 se za tento názor postavilo 15,4 % a o 4 roky později dokonce 16,5 % domácností. Výraznou položkou bylo i znečištění okolního prostředí. S tímto problémem se potýkají hlavně kraje, kde převládají velká města, naopak menší čísla vykazují kraje s více menšími městy.

4.2.14 Středočeský kraj

Středočeský kraj se nachází bezprostřední blízkosti hlavního města Prahy. Jeho rozloha činí 11 015 km² a celkový počet obyvatel je 1 251 801. (40)

Celkový přírůstek obyvatel je nejvyšší ze všech krajů republiky. Demografický vývoj tohoto kraje se začal ve 2. polovině 90. let hlavně díky výstavbě satelitních obytných celků v bezprostřední blízkosti Prahy výrazně měnit. Důvodem je zejména neustálý přírůstek přistěhováním, který příznivě ovlivňuje i přirozenou měnu obyvatel. Nejvíce lidnatým okresem Středočeského kraje je okres Kladno, ve kterém počet obyvatel přesáhl hranici 150 000. Kraj je charakterizován jako průmyslově – zemědělský. Poloha Středočeského kraje značně ovlivňuje jeho ekonomickou charakteristiku. Kraj těší především z úzké vazby s hlavním městem a z kvalitní infrastruktury, která činí polohu kraje mimořádně výhodnou. (41)

Tabulka č. 21: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Středočeský kraj

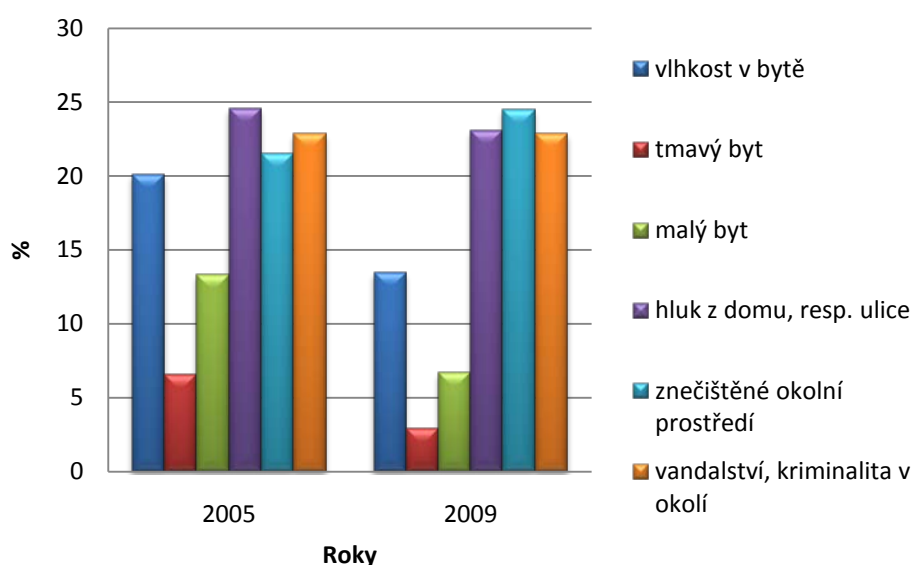
roky	2005	2009	2005	2009	2005-2009
kraj	domácnosti celkem	domácností celkem	Středočeský kraj	Středočeský kraj	změna
Počet domácností absol.	4 012 695	4 116 364	439 532	467 451	27 919
Počet domácností relat.	100	100	11	11,4	0,4
Problémy s bydlením:					
vlhkost v bytě	40,8	14	20,1	13,5	-6,6
tmavý byt	11,4	4,5	6,6	2,9	-3,7
malý byt	22,5	9,3	13,3	6,7	-6,6
hluk z domu, resp. ulice	41,4	19,2	24,6	23,1	-1,5
znečištěné okolní prostředí	37,4	20,2	21,5	24,5	3
vandalství, kriminalita v okolí	32,2	18,2	22,9	22,9	0
Náklady na bydlení jsou:					
velkou zátěží	48,1	23,3	20	21,7	1,7
určitou zátěží	128,1	67,2	70,4	69,6	-0,8
vůbec nejsou zátěží	23,8	9,5	9,5	8,6	-0,9

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Z tabulky číslo 21 je patrné, že ve Středočeském kraji se v roce 2005 nacházelo 11 % všech domácností ČR. Procentuální přírůstek byl v roce 2009 0,4% což znamená, že v roce 2009 se ve středočeském kraji nacházelo 11,4 % všech domácností ČR. V absolutních číslech tedy od roku 2005 do roku 2009 přibylo na území Středočeského kraje 27 919 domácností. Středočeské domácnosti byly v roce 2005 poměrně kritické hlavně z hlediska

hluku z domu, respektive ulice, kdy tyto problémy uvedlo 24,6 % domácností ve Středočeském kraji. Vandalství a kriminalitu uvedlo 22,9 % a znečištění okolního prostředí 21,5 %. V roce 2009 si na hluk z ulice a domu stěžovalo jen 23,1 %, což znamenalo pokles o 1,5 %. Náklady na bydlení se zde staly pro větší část domácností velkou zátěží, což koresponduje s poklesem v hodnotách u položek „vůbec nejsou zátěží“ a jsou „určitou zátěží“ pro domácnosti. Znovu lze říci, že náklady na bydlení v tomto kraji rostou a zatěžují tedy domácnosti více než v předešlých letech.

Graf č. 22. Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 ve Středočeském kraji

Zdroj: vlastní výpočty z dat ČSÚ

Graf číslo 22 znázorňuje procentuální zastoupení jednotlivých názorů souvisejících s problémy s bydlením. Je zde patrné, že Středočeský kraj se potýká s mnoha problémy, kterým dává poměrně velkou hodnotu. Vyloučit zde můžeme pouze tmavost a velikost bytu, kdy na tyto dvě položky si stěžovalo v obou porovnávaných letech méně jak 15 % domácností. Výrazný posun k lepšímu lze vypořádat u parametru vlhkosti v bytě, kdy mezi roky 2005 a 2009 došlo k výraznému poklesu. Velikost bytu se nezdá být problémem ve Středočeském kraji, kdy tuto položku vybralo již pouze 6,7 % domácností.

5. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo definovat ukazatele ať už objektivního či subjektivního charakteru, které určují úroveň bydlení. Z analýzy vyplývá, že úroveň bydlení a tím také životní úroveň domácností v České republice závisí na mnoha faktorech. Dosažené výsledky ukazují, že všechny hodnocené ukazatele kvantitativní povahy vykazují vzestupnou tendenci. Důležité je zmínit, že všechny tyto ukazatele jsou propojené a vzájemně se ovlivňují.

Z výsledků analýzy lze říci, že celkové příjmy domácností stále rostou. V analyzovaných letech byl dokonce zaznamenán nárůst téměř. Největší část celkových příjmů domácností tvoří peněžní příjmy ze závislé činnosti, následují sociální příjmy a příjmy z podnikání.

Také vydání domácností každým rokem stoupají a lze u nich dokonce předpokládat, že v roce 2012 by při nezměněných podmínkách mohly výdaje na konečnou spotřebu domácností překročit hranici 2 000 000 mil. Kč. V celkových vydáních se projevuje snaha člověka uspokojovat základní potřeby pro život, kterými jsou potraviny a bydlení.

U výdajů na bydlení paradoxně padne více peněžních prostředků na energie a paliva, než na samotné bydlení. Tento fakt koresponduje s faktem, že levnější bydlení je v domě či bytě v osobním vlastnictví, oproti nájemnímu bytu, kdy v takovém případě jsou domácnosti zatíženy nejen náklady na paliva, ale také náklady na nájemné. Vyšší úroveň bydlení z hlediska velikosti domu vykazují rodinné domy v osobním vlastnictví, které se nejčastěji vyskytují na venkově, nebo v příměstských oblastech.

Výsledky šetření ukazují na jistou nespokojenost v oblasti bydlení. Analýza potvrdila, že ve velkých městech se domácnosti více potýkají s problémy s hlučností a kriminalitou než ve venkovských oblastech. Dle dosažených výsledků lze říci, že nejhůře v tomto aspektu jsou na tom kraje se soustředěním obyvatel do velkých měst. Specifickým krajem je hl. m. Praha, kterou tvoří pouze městská část. Problém s kriminalitou pociťují také domácnosti z Ústí nad Labem. Tento fakt lze spojit s vysokou mírou nezaměstnanosti v kraji. Ústí nad Labem, Karlovarský kraj a kraj hl. m. Prahy dopadl nejhůře i v dalším z pozorovaných parametrů, které lze spojit s velkými městy, a sice hluk z domu, ulice a okolí. Naopak celkově nejlepším krajem se jeví kraj Vysočina, kde si domácnosti stěžovaly na problémy s bydlením vůbec nejméně ze všech krajů ČR.

Závěrem je ale nutné říci, že úroveň bydlení je sice velmi důležitou součástí lidského života ale zároveň je pouze jedním z mnoha faktorů, dle kterých lze posuzovat životní úroveň. Ač velká města z této analýzy mohou vyplynout hůře než menší města nebo vesnice, či kraje, je třeba také přihlídnout, že ve větších městech je obvykle větší vybavenost, infrastruktura, a také možnosti a rozdílné způsoby trávení volného čas. A právě tyto indikátory musí být také zahrnuty do posuzování o výši životní úrovně.

6. SEZNAM POUŽITÝH ZDROJŮ

1. Příjmy obyvatel. *www.arr.cz*. [Online] 2008. [Citace: 16. březen 2011.]
<<http://www.arr.cz/cz/observator-konkurenceschopnosti/podnikani/prijmy-obyvatel.html>>.
2. Statistika rodinných účtů. ČSÚ. [Online] 2009. [Citace: 16. březen 2011.]
<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/rodinne_ucty>.
3. **HINDLS, Rihard, et al.** *Statistika pro ekonomy: sedmé vydání*. Praha : Professional Publishing, 2006. str. 389. ISBN 80-86946-16-9.
4. **SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B. a PRÁŠILOVÁ, M.** *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat: Učební texty, První dotisk*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2007. str. 196. ISBN 80-213-1189-4.
5. **HINDLS, Richard, et al.** *Statistika pro ekonomy. 2. přepracované vydání*. Praha : Management Press, 2000. str. 258. ISBN 80-7621-013-9.
6. **ČERVENKA, Jan.** Co je životní úroveň. *Socioweb.cz*. [Online] 2003. [Citace: 20. prosinec 2010.] <<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie&shw=113&lst=108>>. ISSN 1214-1720.
7. **ŠRŮTKA, Jan.** *Otázky životní úrovně. Vyd. 1.* Brno : Univerzita J. E. Purkyně, Filozofická fakulta, 1968. 5 s..
8. **PEARCE, David W.** *Macmillanův slovník moderní ekonomie. 4. vyd.* Praha : Victoria Publishing, 1994. str. 549. ISBN 80-85605-42-2.
9. Životní úroveň. *Cojeco.cz*. [Online] 2000. [Citace: 03. listopad 2010.]
<http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&id_desc=109875&s_lang=2&title=%9Eivotn%ED%20%FArove%F2>.
10. **NEDOMOVÁ, Alena, et.al.** Trh bydlení, jeho regionální diference a sociální souvislosti. *Studie.soc.cas.cz*. [Online] 1999. [Citace: 21. březen 2011.]
<http://studie.soc.cas.cz/upl/texty/files/148_99-2wptext.pdf>.
11. Struktura bytového fondu. *Czso.cz*. [Online] 2003. [Citace: 08. 03. 2011.]
<[http://notes2.czso.cz/csu/2003ediciplan.nsf/t/3600483964/\\$File/5.pdf](http://notes2.czso.cz/csu/2003ediciplan.nsf/t/3600483964/$File/5.pdf)>.
12. Struktura bytového fondu. *Czso.cz*. [Online] 2003. [Citace: 08. březen 2001.]
<[http://notes2.czso.cz/csu/2003ediciplan.nsf/t/360048418D/\\$File/6.pdf](http://notes2.czso.cz/csu/2003ediciplan.nsf/t/360048418D/$File/6.pdf)>.

13. Deset věcí, které ovlivňují cenu vašeho bytu. *Ekonomika.idnes.cz*. [Online] 2008. [Citace: 04. listopad 2010.] <http://ekonomika.idnes.cz/deset-veci-ktere-ovlivnuji-cenu-vaseho-bytu-fzm-/ekonomika.aspx?c=A081009_153225_cbclanky_web>.
14. Informace o sčítání. *Scitani.cz*. [Online] 2009-2011. [Citace: 01. březen 2011.] <http://www.scitani.cz/cz/info_o_scitani/o_scitani.html>.
15. Historie sčítání. *Scitani.cz*. [Online] 2009-2011. [Citace: 08. březen 2011.] <http://www.scitani.cz/cz/info_o_scitani/historie_scitani.html>.
16. Klasifikace jednotek NUTS. *Nuov.cz*. [Online] 2008. [Citace: 01. březen 2011.] <<http://www.nuov.cz/klasifikace-jednotek-nuts>>.
17. Administrativní členení NUTS. *Risy.cz*. [Online] 2010-2011. [Citace: 01. březen 2011.] <<http://www.risy.cz/cs/administrativni-cleneni-nuts-cesko>>.
18. **GROSPÍČ, J. a kol.** *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004.
19. **SVATOŠOVÁ, L.** *Statistické metody II*. místo neznámé : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2008. ISBN 978-80-213-1736+9.
20. Hrubý domácí produkt. *www.cnb.cz*. [Online] 2000. [Citace: 21. březen 2011.] <http://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/hdp_cs.pdf>.
21. Hlavní město Praha. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 21. leden 2011.] <http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/hl_-mesto-praha.html>.
22. Portál hl. města Prahy. *www.praha.eu*. [Online] 2006-2011. [Citace: 21. leden 2011.] <http://www.praha.eu/jnp/cz/home/mestske_casti/index.html>.
23. Liberecký kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 18. únor 2011.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/liberecky-kraj.html>>.
24. Český statistický úřad Karlovarský kraj. *www.kvary.czso.cz*. [Online] 2011. [Citace: 17. únor 2011.] <<http://www.kvary.czso.cz/>>..
25. Karlovarský kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 13. leden 2011.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/karlovarsky-kraj.html>>.
26. Český statistický úřad Zlínský kraj. *www.czso.cz*. [Online] 2011. [Citace: 21. březen 2011.] <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.

27. Pardubický kraj. *www.pardubickykraj.cz*. [Online] 2008. [Citace: 08. leden 2011.] <<http://www.pardubickykraj.cz/index.asp?thema=2733&category=&themaRight=2>>.
28. Český statistický úřad Pardubický kraj. *www.pardubice.czso.cz*. [Online] 2011. [Citace: 05. březen 2011.] <<http://www.pardubice.czso.cz/>>.
29. Královehradecký kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 18. únor 2011.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/kralovehradecky-kraj.html>>.
30. Český statistický úřad Olomoucký kraj. *www.czso.cz*. [Online] 2011. [Citace: 28. leden 2011.] <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
31. Ústecký kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 21. březen 2011.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/ustecky-kraj.html>>.
32. Moravskoslezský kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2010. [Citace: 02. prosinec 2010.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/moravskoslezsky-kraj.html>>.
33. Český statistický úřad Moravskoslezský kraj. *www.czso.cz*. [Online] 2011. [Citace: 21. březen 2011.] <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje>.
34. Analytické a statistické služby. *analytika.kr-vysocina.cz*. [Online] 2010. [Citace: 21. březen 2011.] <<http://analytika.kr-vysocina.cz/>>..
35. Kraj Vysočina. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 04. únor 2011.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/kraj-vysocina.html>>.
36. Jihomoravský kraj. *www.kr-jihomoravsky.cz*. [Online] 2010. [Citace: 26. listopad 2010.] <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=27204&TypeID=2>>.
37. Plzeňský kraj. *www.kr-plzensky.cz*. [Online] 2003. [Citace: 21. březen 2011.] <<http://cwww.kr-plzensky.cz/article.asp?sec=245>>.
38. Plzeňský kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2010. [Citace: 12. listopad 2011.] <<http://cwww.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/plzensky-kraj.html>>.
39. Jihočeský kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 21. březen 2011.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/jihocesky-kraj.html>>.

40. Statistické údaje o Středočeském kraji. *www.kr-stredocesky.cz*. [Online] 2008. [Citace: 21. březen 2011.] <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/stredocesky-kraj/statisticke-udaje/>>.

41. Středočeský kraj. *www.ceskarepublika.estranky.cz*. [Online] 2011. [Citace: 03. 03. 2011.] <<http://www.ceskarepublika.estranky.cz/clanky/stredocesky-kraj.html>>.

7. PŘÍLOHY

Príloha č. 1 - Podrobné rozčlenění spotřeby domácností s hodnotami za roky 1995-2009

Tab 04.04 Výdaje na konečnou spotřebu domácností podle účelu v České republice (dle klasifikace COICOP)																v %
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
1000 POTRAVINY, NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE	19,7	19,4	18,9	19,0	19,2	19,0	19,2	18,4	17,2	16,9	16,5	16,1	16,2	16,8	16,1	
1100 Potraviny	18,0	17,6	17,0	17,0	17,2	16,9	17,1	16,3	15,4	15,2	14,8	14,4	14,6	15,1	14,5	
1200 Nealkoholické nápoje	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,0	1,8	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,6	
2000 ALKOHOLICKÉ NÁPOJE, TABÁK	9,8	9,2	8,5	8,7	8,8	8,6	8,2	8,3	8,2	7,9	7,9	7,7	7,8	7,8	8,0	
2100 Alkoholické nápoje	5,6	5,2	5,0	5,1	5,1	4,9	4,7	4,6	4,4	4,1	4,2	4,1	4,0	3,8	3,8	
2200 Tabák	4,2	3,9	3,5	3,5	3,7	3,7	3,5	3,7	3,9	3,7	3,7	3,6	3,9	4,0	4,2	
2300 Narkotika	
3000 ODÍVÁNÍ A OBUV	6,4	6,1	6,1	5,8	5,8	5,9	5,7	5,6	5,4	5,2	5,0	4,8	4,5	4,3	4,3	
3100 Odívání	4,8	4,7	4,6	4,4	4,4	4,4	4,2	4,2	4,0	4,0	3,8	3,7	3,5	3,4	3,3	
3200 Obuv včetně oprav a půjčování	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,0	
4000 BYDLĚNÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	21,3	20,5	20,4	20,9	21,0	21,8	21,6	22,4	22,6	22,7	23,3	23,3	22,6	22,8	24,4	
4100 Nájemné z bytu	3,2	3,0	3,0	2,9	3,2	3,3	3,2	3,2	3,4	3,2	3,4	3,2	3,1	3,2	3,6	
4200 Imputované nájemné	9,0	8,5	8,5	8,8	8,9	9,0	8,9	8,9	9,0	9,3	9,6	9,6	9,8	9,7	9,8	
4300 Běžná údržba a opravy bytu	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	
4400 Ostatní služby souv.s bytem	1,2	1,3	1,3	1,2	1,4	1,5	1,5	1,6	1,8	1,8	1,9	1,7	1,7	1,7	1,8	
4500 Elektřina, teplo, plyn, paliva	7,7	7,5	7,3	7,8	7,3	7,6	7,7	8,3	8,2	8,0	8,1	8,3	7,6	7,8	8,7	
5000 BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZAŘÍZENÍ DOMÁCNOSTÍ	6,4	6,6	6,5	6,3	6,2	6,2	5,8	5,6	5,6	5,4	5,4	5,4	5,5	5,2	4,9	
5100 Nábytek, zařízení, koberce, podlahové krytiny	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	2,1	1,9	2,0	1,9	1,9	2,1	2,3	2,3	2,1	2,0	
5200 Bytové textil	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
5300 Přístroje a spotřebiče pro domácnost vč. oprav	1,6	1,7	1,6	1,6	1,6	1,5	1,4	1,2	1,3	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	
5400 Stolní, kuchyňské potřeby pro domácnost	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	
5500 Nářadí a různé potřeby pro dům a zahradu	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	
5600 Zboží a služby pro běžnou údržbu domácnosti	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	
6000 ZDRAVÍ	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,4	1,3	1,4	1,6	1,6	1,6	2,0	2,4	2,4	
6100 Léčiva a zdravotnické prostředky	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,3	1,3	1,3	
6200 Ambulantní zdravotní péče	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,6	0,9	0,9	
6300 Ústavní zdravotní péče	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	
7000 DOPRAVA	10,9	10,8	10,5	10,2	10,1	10,6	10,2	9,6	10,3	11,1	11,5	12,0	12,0	11,7	11,5	
7100 Nákup osobních dopravních prostředků	3,5	3,4	3,2	3,3	3,3	3,1	3,1	3,0	3,2	3,6	3,5	3,5	3,6	3,4	3,2	
7200 Provoz osobních dopravních prostředků	5,4	5,6	5,5	5,1	5,0	5,7	5,3	4,9	5,1	5,4	5,9	5,8	5,8	5,5	5,6	
7300 Dopravní služby	2,0	1,8	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	2,0	2,1	2,1	2,6	2,6	2,8	2,7	
8000 POŠTY A TELEKOMUNIKACE	1,6	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,5	3,1	3,5	3,6	3,6	4,0	3,8	3,6	3,7	
8100 Poštovní služby	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
8200 Telefonní a telefaxové zařízení	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	
8300 Telefonické a telefaxové služby	1,3	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,9	2,6	3,1	3,2	3,2	3,5	3,4	3,3	3,4	
9000 REKREACE, KULTURA A SPORT	11,0	11,5	12,0	11,9	11,8	11,4	11,8	11,7	11,9	11,8	11,7	11,1	10,9	10,7	10,5	
9100 Zařízení a vybavení audio-video	2,1	2,3	2,2	2,1	2,0	1,7	1,8	1,7	1,7	1,8	1,7	1,6	1,7	1,7	1,4	
9200 Ostatní výrobky pro rekreaci kulturu	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	
9300 Ost. rekreač. vybavení, květiny, zahrada, domácí zvířata	2,0	2,2	2,2	2,1	2,0	2,1	2,0	1,9	2,1	2,1	2,3	2,1	1,9	2,0	1,9	
9400 Rekreační a kulturní služby	3,2	3,2	3,5	3,6	3,7	3,5	3,9	3,8	4,2	4,1	3,9	3,7	3,6	3,5	3,7	
9500 Noviny, knihy a papírenské zboží	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1	1,0	1,1	
9600 Dovolena s komplex. službami	2,4	2,6	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,3	2,3	2,4	2,3	2,4	2,3	2,3	
10000 VZDĚLÁVÁNÍ	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	
10100 Předškolní a základní vzdělávání	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
10200 Střední vzdělávání	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
10300 Pomaturitní a nástavbové studium	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
10400 Vyšší a vysokoškolské vzdělávání	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
10500 Vzdělávání nedefinované stupněm	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
11000 STRAVOVACÍ, UBYTOVACÍ SLUŽBY	4,9	5,1	5,1	4,9	4,7	5,0	5,1	5,2	4,9	5,0	4,7	4,7	4,6	4,8	4,9	
11100 Stravovací služby	4,1	4,0	4,1	4,0	3,9	4,1	4,2	4,3	3,7	4,0	3,8	3,9	3,8	4,0	4,1	
11200 Ubytovací služby	0,8	1,1	0,9	0,9	0,8	0,9	1,0	0,9	1,1	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	
12000 OSTATNÍ ZBOŽÍ A SLUŽBY	6,3	7,3	8,4	8,7	9,0	7,9	8,1	8,4	8,6	8,3	8,0	8,7	9,4	9,1	8,6	
12100 Osobní péče	2,0	2,2	2,4	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,4	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	
12200 Prostituce	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
12300 Osobní potřeby a doplňky jinde neuvedené	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	
12400 Sociální péče	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	
12500 Pojištění	1,0	1,4	1,1	1,4	1,4	1,1	1,8	1,9	1,8	1,6	1,4	2,1	2,3	2,6	2,4	
12610 FISIM	1,1	1,5	2,7	2,8	3,0	2,1	1,7	1,8	1,7	1,4	1,5	1,5	1,8	1,0	0,8	
12620 Finanční služby jinde neuvedené	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,0	1,1	1,5	1,0	
12700 Ostatní služby jinde neuvedené	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	
CELKEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Příloha č. 2 - Přehled struktury příjmů domácností

roky	2005	2006	2007	2008	2009
PŘEHLED PŘÍJMŮ (Kč)					
A. Hrubé peněžní příjmy (1 až 4)	123 361	129 561	140 823	153 826	164 105
1. Příjmy ze závislé činnosti	73 089	77 464	84 256	92 158	98 819
z toho z hlavního zaměstnání	72 318	76 653	83 317	91 055	97 427
2. Příjmy z podnikání	18 557	18 629	21 025	22 362	24 096
z toho z hlavní činnosti v podnikání	18 075	17 955	20 313	21 437	22 984
3. Sociální příjmy	28 870	30 243	31 877	34 782	36 468
z toho důchody	22 272	23 574	25 238	27 124	29 417
z toho dávky státní sociální podpory	3 265	3 062	3 191	4 377	3 618
4. Ostatní příjmy	2 845	3 224	3 665	4 525	4 722

Příloha č. 3 - Časová řada spotřeby domácností

roky	1995	1996	1997	1998	1999
potraviny, nealkoholické nápoje	145 298	167 244	181 813	197 454	208 982
potraviny, nealkoholické nápoje	19,7	19,4	18,9	19,0	19,2
bydlení, voda, energie, paliva	156 862	177 155	195 684	217 110	227 799
bydlení, voda, energie, paliva	21,3	20,5	20,4	20,9	21,0

roky	2000	2001	2002	2003	2004
potraviny, nealkoholické nápoje	215 256	232 180	229 346	226 781	236 433
potraviny, nealkoholické nápoje	19,0	19,2	18,4	17,2	16,9
bydlení, voda, energie, paliva	246 923	261 048	279 699	297 555	317 500
bydlení, voda, energie, paliva	21,8	21,6	22,4	22,6	22,7

roky	2005	2006	2007	2008	2009
potraviny, nealkoholické nápoje	237 980	247 147	269 311	302 539	290 847
potraviny, nealkoholické nápoje	16,5	16,1	16,2	16,8	16,1
bydlení, voda, energie, paliva	336 307	357 409	375 452	410 683	439 414
bydlení, voda, energie, paliva	23,3	23,3	22,6	22,8	24,4

8. SEZNAMY OBJEKTŮ

8.1 Seznam grafů

Graf č. 1: Faktory ovlivňující cenu bytu.....	20
Graf č. 2. Predikce výdajů na konečnou spotřebu	29
Graf č. 3: Vývoj hrubých peněžních příjmů domácností v letech 2005-2009	30
Graf č. 4: Vývoj jednotlivých položek hrubých peněžních příjmu v letech 2005-2009.....	31
Graf č. 5: Spotřební vydání domácností za rok 2009 v Kč.....	32
Graf č. 6. Konečná spotřeba v letech 1995-2009 na potraviny a bydlení.....	35
Graf č. 7: Poměrové zastoupení položek celkových nákladů na bydlení	36
Graf č. 8. Srovnání problému v bytě v letech 2005 a 2009 v hl.m. Praha	41
Graf č. 9: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Libereckém kraji.....	43
Graf č. 10: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Karlovarském kraji	45
Graf č. 11: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Zlínském kraji.....	47
Graf č. 12: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Pardubickém kraji.....	49
Graf č. 13: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Královéhradeckém kraji	51
Graf č. 14: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Olomouckém kraji	53
Graf č. 15: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Ústeckém kraji.....	55
Graf č. 16: Vývoj kriminality v Ústeckém kraji	56
Graf č. 17: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Moravskoslezském kraji	58
Graf č. 18: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Kraji Vysočina.....	60
Graf č. 19: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Jihomoravském kraji	62
Graf č. 20: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Plzeňském kraji	64
Graf č. 21: Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 v Jihočeském kraji	66
Graf č. 22. Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005-2009 ve Středočeském kraji.....	68

8.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled klasifikace územních jednotek.....	26
Tabulka č. 2: Výdaje domácností na konečnou spotřebu v mil. Kč	28
Tabulka č. 3: Spotřební vydání domácností v letech 2006-2009.....	31
Tabulka č. 4: Faktory ovlivňující životní úroveň	33
Tabulka č. 5: Vývoj úrovněvých ukazatelů bydlení v letech 1961 - 2001	37
Tabulka č. 6: Průměrná úroveň bydlení podle druhu domu	38
Tabulka č. 7: Kraje dle rozlohy v km ²	39
Tabulka č. 8: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Hl. m. Praha	40
Tabulka č. 9: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Liberecký kraj.....	42
Tabulka č. 10: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Karlovarský kraj	44
Tabulka č. 11: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Zlínský kraj.....	46
Tabulka č. 12: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Pardubický kraj.....	48
Tabulka č. 13: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Královéhradecký kraj.....	50
Tabulka č. 14: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Olomoucký kraj	52
Tabulka č. 15: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Ústecký kraj.....	54
Tabulka č. 16: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Moravskoslezský kraj	57

Tabulka č. 17: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – ... Kraj Vysočina	59
Tabulka č. 18: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Jihomoravský kraj.....	61
Tabulka č. 19: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Plzeňský kraj.....	63
Tabulka č. 20: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Jihočeský kraj	65
Tabulka č. 21: Rozdíly v subjektivních názorech za rok 2009 oproti roku 2005 – Středočeský kraj.....	67

8.3 Seznam obrázků

Obrázek č. 1. Lidské potřeby	34
------------------------------------	----